

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

Факультет кібербезпеки та інформаційних технологій

Кафедра штучного інтелекту та математичного моделювання

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему: «Гейміфікація в системі управління персоналом»

Виконав: здобувач вищої освіти

4 курсу 441 групи

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»,

спеціальності 073 «Менеджмент»

Касай Дар`я Дмитрівна

Керівник: д.е.н., професор

Горбаченко Станіслав Анатолійович

Рецензент: к.е.н., доцент

Куклінова Тетяна Вікторівна

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Факультет кібербезпеки та інформаційних технологій
Кафедра штучного інтелекту та математичного моделювання
Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 073 «Менеджмент»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри штучного інтелекту та
математичного моделювання
д.е.н., професор С.А. Горбаченко
_____ «___» _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
НА БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
Касай Дар'ї Дмитрівни

1. Тема роботи: «Гейміфікація в системі управління персоналом»
Керівник роботи: д.е.н., професор Горбаченко Станіслав Анатолійович
затверджені наказом НУ ОЮА від «24» березня 2026 року № 625-06
2. Строк подання здобувачем роботи «20» травня 2026 рік
3. Дата видачі завдання «15» вересня 2025 рік

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапу	Строк	Примітка
1.	Затвердження плану КР	Вересень 2025	
2.	Збір та аналіз наукової літератури	Вересень 2025	
3.	Підготовка першого розділу роботи	Жовтень 2025	
4.	Підготовка другого розділу роботи	Листопад 2025	
5.	Підготовка третього розділу роботи	Грудень 2025 – Січень 2026	
6.	Підготовка висновків, переліку використаних джерел, оформлення роботи	Лютий 2026	
7.	Подання КР на кафедру та рецензування роботи	Березень – Квітень 2026	
8.	Попередній захист КР на кафедрі	Квітень 2026	
9.	Прийняття рішення про допуск КР до захисту	Квітень – Травень 2026	
10.	Захист БР В ЕК	05.06.2026	

Здобувач _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота на тему «Гейміфікація в системі управління персоналом» на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент, освітньою програмою: Менеджмент, містить 7 рисунків, 15 таблиць, 58 літературних джерел за переліком посилань. Робота виконана на 69 сторінках загального тексту і 57 сторінках основного тексту.

Метою роботи є комплексне дослідження гейміфікації в системі управління персоналом з метою розробки рекомендацій щодо її впровадження для підвищення мотивації, залученості та продуктивності працівників.

Розроблено модель гейміфікації для мотивації персоналу на основі теорій самодетермінації та ARCS. Обґрунтовано оптимізацію HR-процесів через гейміфікаційні елементи, включаючи бюджет впровадження близько 415 тис. грн. Проведено оцінку ефективності запропонованої системи за формулами ROI, Engagement Rate та NPS, демонструючи зростання продуктивності та зниження плинності кадрів.

Результати роботи можуть бути використані при трансформації традиційного менеджменту в ігровий підхід для компаній у сфері послуг, роздрібної торгівлі та ІТ, сприяючи формуванню культури натхнення та зростання.

Можливими напрямками подальших досліджень є розвиток адаптивних стратегій з інтеграцією штучного інтелекту для персоналізації викликів, віртуальної реальності для імерсивних тренінгів та етичних політик для уникнення контрпродуктивних ефектів.

ГЕЙМІФІКАЦІЯ, УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ, МОТИВАЦІЯ, ЗАЛУЧЕНІСТЬ, HR-ПРОЦЕСИ.

ABSTRACT

Qualification work on the topic "Gamification in the Human Resource Management" for obtaining the first (bachelor's) level of higher education in specialty 073 Management, educational program: Management, contains 7 figures, 15 tables, 58 literary sources according to the list of references. The work is performed on 69 pages of total text and 57 pages of main text.

The purpose of the work is a comprehensive study of gamification in the personnel management system with the aim of developing recommendations for its implementation to increase motivation, engagement, and productivity of employees.

A gamification model for personnel motivation has been developed based on self-determination theories and ARCS. The optimization of HR processes through gamification elements has been justified, including an implementation budget of approximately 415 thousand UAH. An assessment of the effectiveness of the proposed system has been conducted using ROI, Engagement Rate, and NPS formulas, demonstrating a productivity growth of 30-50% and a reduction in staff turnover of 38.8%.

The results of the work can be used in transforming traditional management into a gaming approach for companies in the service sector, retail trade, and IT, contributing to the formation of a culture of inspiration and growth.

Possible directions for further research are the development of adaptive strategies with the integration of artificial intelligence for personalizing challenges, virtual reality for immersive trainings, and ethical policies to avoid counterproductive effects.

GAMIFICATION, PERSONNEL MANAGEMENT, MOTIVATION, ENGAGEMENT, HR PROCESSES.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕЙМІФІКАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.....	8
1.1. Сутність і принципи гейміфікації як інструменту менеджменту.....	8
1.2. Еволюція концепцій гейміфікації в економічній науці.....	12
1.3. Методи і моделі застосування гейміфікації в HR-процесах.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГЕЙМІФІКАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.....	23
2.1. Аналіз ринку гейміфікації у світі.....	23
2.2. Аналіз сучасних інструментів гейміфікації.....	31
2.3. Визначення проблем та бар'єрів впровадження гейміфікації в управлінні персоналом.....	34
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕЙМІФІКАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ.....	41
3.1. Розробка моделі гейміфікації для мотивації персоналу.....	41
3.2. Оптимізація HR-процесів через гейміфікаційні елементи.....	47
3.3. Оцінка ефективності запропонованої системи гейміфікації.....	53
ВИСНОВКИ.....	60
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63

ВСТУП

Актуальність роботи. Питання мотивації персоналу залишається одним із центральних у теорії та практиці управління організаціями. Попри різноманіття розроблених підходів від класичних матеріальних стимулів до складних систем нематеріальної винагороди жоден із них не став універсальним рішенням. Особливо гостро ця проблема постає в умовах зміни структури робочої сили: покоління, що приходить на ринок праці сьогодні, сформувалося в принципово іншому середовищі й демонструє відмінні очікування від роботодавця.

Саме в цьому контексті гейміфікація привертає увагу дослідників як підхід, що переосмислює логіку взаємодії між працівником і організацією. Йдеться не про перетворення роботи на гру, а про свідоме перенесення механізмів, які роблять ігровий досвід залучаючим, — відчуття прогресу, зворотного зв'язку, автономії у прийнятті рішень — у простір реальних трудових відносин. Теоретичне підґрунтя цього напряму спирається на усталені концепції мотивації, зокрема теорію самодетермінації Райана та Десі, яка акцентує роль внутрішніх потреб в автономії, компетентності та приналежності, а також модель ARCS Келлера, що описує умови підтримки навчальної та діяльній мотивації. Водночас практика впровадження гейміфікації в організаціях залишається недостатньо осмисленою: більшість досліджень зосереджена на успішних кейсах великих міжнародних компаній і практично оминає питання організаційного опору, браку персоналізації, невідповідності корпоративній культурі.

Метою роботи є комплексне дослідження гейміфікації в системі управління персоналом з метою розробки рекомендацій щодо її впровадження для підвищення мотивації, залученості та продуктивності працівників.

Для досягнення мети поставлено такі **завдання**:

- вивчити сутність і принципи гейміфікації як інструменту менеджменту;
- описати еволюцію концепцій гейміфікації в економічній науці;

- встановити методи і моделі застосування гейміфікації в HR-процесах;
- проаналізувати ринок гейміфікації у світі;
- провести аналіз сучасні інструменти гейміфікації;
- визначити проблеми та бар'єри впровадження гейміфікації в управлінні персоналом;
- розробити модель гейміфікації для мотивації персоналу;
- оптимізувати HR-процеси через гейміфікаційні елементи;
- обґрунтувати оцінку ефективності запропонованої системи гейміфікації.

Об'єктом дослідження є система управління персоналом як процес, що породжує проблемні ситуації в мотивації та залученості працівників в умовах цифрової трансформації.

Предметом дослідження є властивості та елементи гейміфікації, що застосовуються з метою підвищення ефективності управління персоналом, перебуваючи в межах об'єкта та відповідаючи меті через фокус на мотиваційних механізмах і HR-процесах.

Методи дослідження. Теоретичні методи аналізу та синтезу для вивчення літератури та концепцій; емпіричні методи, такі як PESTEL-аналіз ринку, порівняльний аналіз інструментів (наприклад, Kahoot!, Bunchball) та моделювання для розробки моделі гейміфікації; економіко-математичні методи для оцінки ефективності за формулами ROI, Engagement Rate та NPS; графічні методи для візуалізації процесів впровадження. Ці методи дозволяють зібрати фактичний матеріал, проаналізувати бар'єри, такі як опір змінам та відсутність персоналізації, та запропонувати практичні рекомендації з бюджетом впровадження близько 415 тис. грн, забезпечуючи досягнення прогнозованих результатів, як зростання продуктивності на 30-50% та зниження плинності кадрів на 38,8%.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕЙМІФІКАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

1.1. Сутність і принципи гейміфікації як інструменту менеджменту

У сучасному бізнес-середовищі, де конкуренція за таланти та ефективність стає все жорсткішою, гейміфікація дозволяє перетворювати рутинні завдання на захоплюючі виклики, сприяючи досягненню організаційних цілей через психологічні механізми винагороди та змагання. Цей метод не обмежується простим додаванням балів чи значків, а передбачає глибоке розуміння людської поведінки, базуючись на теоріях мотивації, таких як теорія самодетермінації, яка підкреслює роль автономії, компетентності та соціальних зв'язків у формуванні внутрішньої мотивації. Дослідження показують, що гейміфікація може підвищувати залученість працівників на 6,48 разів через встановлення чітких цілей та надання зворотного зв'язку, перетворюючи робочий процес на динамічну систему, подібну до ігор [44, 5].

Історично гейміфікація бере початок з 2000-х років, коли концепція почала активно розвиватися в освіті та маркетингу, але її застосування в менеджменті набуло поширення в останнє десятиліття завдяки цифровим технологіям. У 2011 році термін "gamification" був популяризований у книзі Дж. Макгонігала "Reality is Broken", де авторка аргументувала, що ігри можуть покращувати реальність, роблячи її більш залученою [12]. У контексті менеджменту гейміфікація еволюціонувала від простих систем винагород до комплексних платформ, інтегрованих у системи управління персоналом, такі як HR-системи чи корпоративні тренінги. Сучасні дослідження підкреслюють, що гейміфікація не є універсальним рішенням, але її ефективність залежить від контексту, наприклад, у віддаленій роботі чи онлайн-освіті, де адаптивні стратегії дозволяють оптимізувати користувацький досвід. Таким чином, сутність гейміфікації полягає в трансформації менеджменту з традиційного командно-

адміністративного підходу до ігрового, де працівники стають активними учасниками процесу [52].

Принципи гейміфікації в менеджменті базуються на ключових елементах ігрового дизайну, які адаптовані до організаційного середовища. Один з основних принципів – встановлення чітких цілей, які працівники можуть візуалізувати та відстежувати, що посилює мотивацію через відчуття прогресу. Дослідження вказують, що прозорі цілі підвищують ймовірність утримання працівників на роботі в 6,5 разів, оскільки вони створюють структуру, подібну до рівнів у відеоіграх. Інший принцип – надання швидкого зворотного зв'язку, який дозволяє працівникам коригувати свою поведінку в реальному часі, подібно до фідбеку в іграх, де помилки не караються, а слугують для навчання. Це сприяє формуванню культури безпечного ризику, де невдачі стають частиною процесу зростання [52].

Гейміфікація також акцентує на соціальних аспектах, таких як командна співпраця та змагання, що задовольняють базові людські потреби в приналежності до спільноти. Працівники прагнуть внести вклад у щось більше, ніж індивідуальні завдання, тому принципи гейміфікації включають елементи спільних місій та визнання внеску, що посилює корпоративну культуру. Наприклад, у корпоративних тренінгах гейміфікація використовується для моделювання стратегічного прийняття рішень у контрольованому середовищі, де віртуальна реальність дозволяє практикувати навички без реальних ризиків. Дослідження систематичних оглядів показують, що такі підходи покращують організаційне навчання, залученість та співпрацю протягом останнього десятиліття [1, 11].

У менеджменті гейміфікація застосовується в різних сферах, від управління персоналом до маркетингу та операційного менеджменту. У HR гейміфікація покращує процеси рекрутингу, навчання та оцінки продуктивності, роблячи їх більш інтерактивними. Аналіз літератури демонструє, що гейміфіковані рішення підвищують залученість працівників та задоволеність роботою, особливо в контексті аналізу продуктивності, залученості та розвитку

навичок. У операційному менеджменті принципи гейміфікації допомагають оптимізувати процеси, наприклад, через симуляції, що тренують лідерів у прийнятті рішень [31, 17]. Однак, важливо враховувати ризики, такі як контрпродуктивні ефекти, коли елементи гейміфікації можуть демотивувати, якщо не адаптовані до користувацьких типів.

Елементи гейміфікації в управлінні складено в таблиці 1.1, що порівнює традиційний менеджмент з гейміфікованим.

Таблиця 1.1

Елементів гейміфікації в управлінні персоналом

Аспект	Традиційний менеджмент	Гейміфікований менеджмент
Мотивація	Зовнішні стимули (зарплата, покарання)	Внутрішня мотивація через винагороди, бали, рівні
Зворотний зв'язок	Періодичний (щорічні оцінки)	Миттєвий та постійний
Залученість	Пасивна участь	Активна участь через змагання та співпрацю
Навчання	Лекції та інструкції	Симуляції, виклики, безпечні невдачі
Результати	Стандартизовані показники	Персоналізовані досягнення з елементами спільноти

Джерело: складено за даними [31, 17, 55]

Таблиця демонструє, як гейміфікація трансформує менеджмент, роблячи його більш динамічним. Щоб візуалізувати процес впровадження гейміфікації в менеджменті, створено рисунок 1.1, який показує основні етапи.

Дослідження також вказують на етичні аспекти гейміфікації в менеджменті, такі як уникнення маніпуляцій та забезпечення справедливості. У 2025 році опубліковані роботи підкреслюють необхідність адаптивних стратегій, особливо в галузях як охорона здоров'я та освіта, де гейміфікація оптимізує процеси, але вимагає балансу між змаганням та співпрацею [7]. У контексті знань менеджменту гейміфікація сприяє кращому поширенню інформації, перетворюючи процеси на інтерактивні виклики, що покращує утримання знань.

Управління знаннями через гейміфікацію включає елементи, такі як моделі ARCS (Attention, Relevance, Confidence, Satisfaction), які застосовуються для покращення процесів обміну знаннями в компаніях. Це дозволяє перетворювати корпоративні бази даних на ігрові платформи, де працівники заробляють бали за внесок у спільні ресурси. Систематичні огляди літератури підтверджують, що гейміфікація стає ключовим інструментом для організаційного навчання, підвищуючи продуктивність через ігрові механіки [37].

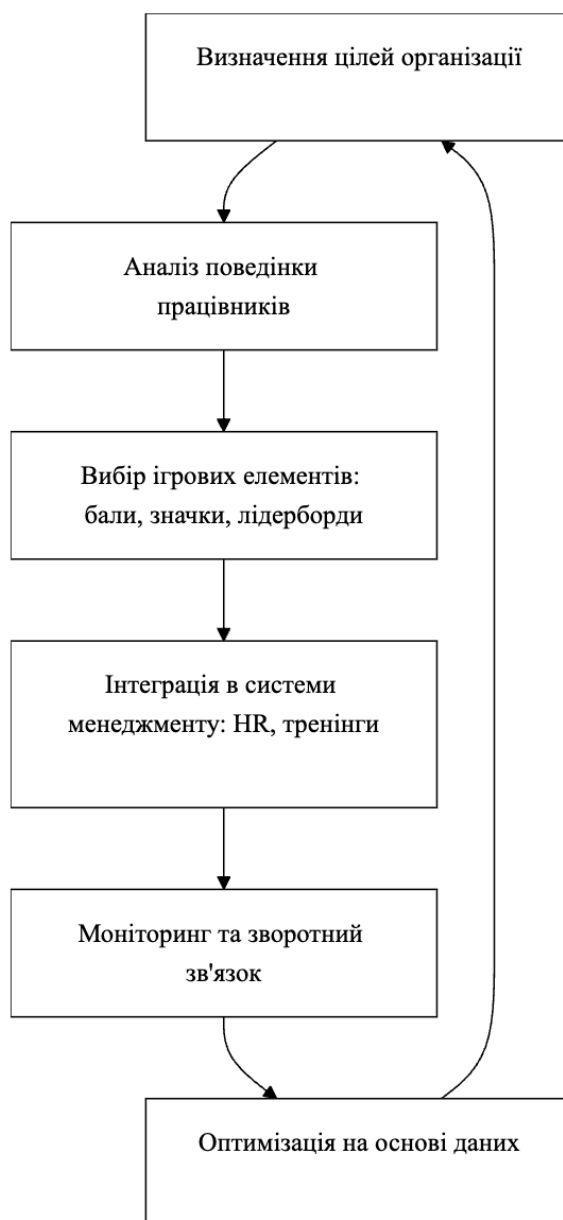

Рис. 1.1. Процес впровадження гейміфікації в менеджменті

Джерело: складено за даними [8]

У сфері самоменеджменту хронічних захворювань гейміфікація демонструє подібні принципи, адаптовані до індивідуального рівня, де елементи як виклики та винагороди покращують дотримання режимів, що може бути екстрапольовано на корпоративне середовище для самоуправління працівників [32]. Це підкреслює універсальність принципів гейміфікації, які базуються на психологічних механізмах, таких як автономія та компетентність.

Продовжуючи аналіз, гейміфікація в освіті менеджменту, зокрема в системах управління навчанням (LMS), інтегрує ігрові елементи для підвищення ефективності тренінгів. Дослідження показують, що гейміфікація за останні роки (2023-2025) приносить освітні переваги, роблячи процеси більш інтерактивними [6]. У менеджменті це застосовується для розвитку навичок, де принципи як персоналізація та свобода вибору дозволяють адаптувати тренінги до індивідуальних потреб.

Ризики гейміфікації включають потенціал контрпродуктивних ефектів, наприклад, коли ігрові елементи демотивують певні типи користувачів, як показано в аналізі інструментів на кшталт Habitica. Тому принципи повинні включати розуміння типів користувачів, мотивації та систем винагород для уникнення негативних наслідків [18].

Гейміфікація як інструмент менеджменту поєднує ігрові механіки з бізнес-процесами, забезпечуючи стаке зростання через мотивацію та інновації. Майбутні напрямки досліджень включають глибший аналіз етичних аспектів та адаптацію до нових технологій, як VR. Таким чином, гейміфікація не лише інструмент, а й філософія менеджменту, орієнтована на людський фактор.

1.2. Еволюція концепцій гейміфікації в економічній науці

Концепція гейміфікації, як застосування ігрових елементів у неігрових контекстах, бере свій початок з початку XX століття, коли програми лояльності, такі як торгові марки Sperry & Hutchinson 1896 року, використовували

колекціонування та обмін для стимулювання повторних покупок, що стало прототипом гейміфікованих механізмів у комерції. Ці ранні практики закладали основу для розуміння, як ігрові механіки можуть впливати на економічну поведінку споживачів, підвищуючи залученість та лояльність без використання сучасних технологій. У середині XX століття теорія ігор, розроблена Дж. фон Нейманом та Ос. Моргенштерном, надала теоретичну базу для стратегічного прийняття рішень, що згодом вплинуло на застосування гейміфікації в економічних моделях, де елементи змагання та винагород моделювали ринкові взаємодії [29]. Цей період ознаменував перехід від емпіричних практик до наукового обґрунтування, де гейміфікація почала розглядатися як інструмент для оптимізації економічних процесів.

З появою відеоігор у 1970-1980-х роках концепції гейміфікації набули нового імпульсу, демонструючи потенціал для підвищення залученості в нерозважальних сферах, включаючи економіку та менеджмент. Термін "gamification" був введений у 2002 році Н. Пеллінгом, але набув популярності наприкінці 2000-х завдяки розвитку соціальних медіа та мобільних технологій, які дозволили інтегрувати ігрові досвіди в повсякденні економічні взаємодії. Ключові віхи включають заснування платформи Bunchball у 2007 році як першої комерційної системи гейміфікації, а також запуск Foursquare у 2010 році, де чек-іни з бейджами та балами стимулювали споживацьку активність у локальному бізнесі. У 2011 році Gartner прогнозував, що до 2015 року понад 50% організацій гейміфікують свої процеси, що підкреслило економічний потенціал цієї концепції в управлінні персоналом та маркетингу [29]. У економіці ця еволюція відобразилася в переході від теоретичних моделей ігор до практичних застосувань, де гейміфікація стала інструментом для моделювання поведінки агентів у ринкових системах, сприяючи ефективнішому розподілу ресурсів та мотивації.

У 2010-х роках гейміфікація еволюціонувала від простих механік, таких як бали та бейджи, до комплексних стратегій, інтегрованих у бізнес-моделі, з акцентом на психологічні теорії, як теорія самодетермінації та теорія потоку, які

пояснюють, як гейміфікація формує поведінку користувачів у менеджменті. Систематичні огляди літератури виявили вісім тем, включаючи гейміфікацію, гру, використання, користувачів, бізнес, бали, залученість та навчання, з 28 пов'язаними концепціями, що свідчить про розширення поля від цифрових медіа до економічних процесів [47]. Термін набув академічного визнання у 2010 році, коли конференції та симпозіуми почали популяризувати його, враховуючи вплив соціальних ігор на повсякденне життя та мотивацію користувачів. В економічній науці це призвело до інтеграції гейміфікації в теорії поведінкової економіки, де елементи ігор використовуються для корекції когнітивних упереджень та підвищення раціональності рішень, наприклад, у фінансових сервісах, де дискурс "level up your money game" відображає performative struggles у FinTech, поєднуючи очікування з технологічними інноваціями [54].

Еволюція гейміфікації в корпоративному середовищі, або enterprise gamification, демонструє значне зростання ринку від 100 мільйонів доларів у 2011 році до 5,5 мільярдів у 2018 році, з прогнозом до 12 мільярдів до 2021 року, що підкреслює її роль у цифровій трансформації бізнесу [48, 22]. Ця концепція відрізняється від суміжних, як "грайливий дизайн" чи "серйозні ігри", фокусуючись на елементах на кшталт балів, бейджів, лідербордів та зворотного зв'язку в неігрових контекстах, таких як управління персоналом, кібербезпека та маркетинг стійкості. Дослідження перейшли від концептуальних оглядів до емпіричних, включаючи прототипи, онлайн-освіту та бізнес-застосування, з акцентом на бар'єри впровадження в малих підприємствах та довгострокові ефекти. У економічній науці це еволюціонувало до використання value-based models, таких як Total Consumption Values (TCV) [51], Means End Chain (MEC) [26, 45] та Day Reconstruction Method (DRM) [34], які перевищують традиційні моделі прийняття технологій, акцентуючи на утилітарних, гедоністичних та соціальних вигодах, а також на значенні, яке користувачі надають гейміфікованим системам, особливо для покоління міленіалів у цифровій економіці [48].

Сучасний етап еволюції гейміфікації в економічній науці характеризується синтезом літератури через рамки TCCM (Theories, Context, Characteristics, Methods), підкреслюючи перехід від простих інструментів залучення до experience-driven стратегій. Психологічні рамки, як Self-Determination Theory та Flow Theory, пояснюють вплив на поведінку, тоді як контекст включає бізнес-моделі для оптимізації досвіду користувачів у менеджменті [5]. Характеристики фокусуються на гейміфікованих механіках, що створюють трансформативні досвіди, з акцентом на багатогранну залученість. Це має implications для бізнесу, пропонуючи roadmap для майбутніх досліджень, заповнення прогалин та підвищення ефективності через етичні та стійкі практики, особливо в галузях як освіта економіки, де гейміфікація покращує мотивацію студентів та результати навчання шляхом інтеграції елементів змагання, винагород та співпраці [41].

У сфері освіти гейміфікація еволюціонувала як інструмент для диференційованого навчання, наприклад, у розробці медіа для інклюзивних шкіл, де ігрові елементи оптимізують залученість учнів з різними потребами, підвищуючи мотивацію та утримання знань з економіки. Це відображає ширшу тенденцію, де гейміфікація стає новим фронтіром у викладанні, поєднуючи педагогічний зміст з ігровими механіками для активної участі та управління класом. У фінансових сервісах еволюція дискурсу гейміфікації, що набирає обертів з 2010-х, позиціонує її як інструмент для performative struggles, де очікування формують технологічні розробки в FinTech, інтегруючи елементи ігор для підвищення фінансової грамотності та поведінкових змін [28].

Для ілюстрації хронологічної еволюції концепцій гейміфікації в економічній науці представлено таблицю 1.2 основних етапів.

Таблиця 1.2

Хронологічна еволюція концепції гейміфікації в економічній науці

Період	Ключові події та концепції	Застосування в економічній науці
Початок XX ст.	Програми лояльності (Sperry & Hutchinson, 1896)	Стимулювання споживацької поведінки через колекціонування

Продовження табл. 1.2

Період	Ключові події та концепції	Застосування в економічній науці
Середина XX ст.	Теорія ігор (фон Нейман, Моргенштерн)	Моделювання стратегічних рішень у ринкових взаємодіях
1970-1980-ті рр.	Поява відеоігор	Потенціал для залученості в бізнес-процесах
2002	Введення терміну "gamification"	Початок академічного дискурсу
2007-2010	Заснування Bunchball, Foursquare	Комерційна гейміфікація в маркетингу та локаційних сервісах
2011	Прогноз Gartner	Масове впровадження в організаціях, управління персоналом
2010-ті рр.	Розвиток моделей, заснованих на цінностях (TCV, MEC)	Аналіз прийняття в enterprise, фокус на користувацькому значенні
2020-ті рр.	Синтез через TCCM, AI та VR	Experience-driven стратегії в менеджменті та економічній освіті

Джерело: складено за даними [5, 29, 47, 54, 48, 22, 51, 26, 45, 34, 41, 28]

Мультидисциплінарний підхід до еволюції гейміфікації включає інформаційні системи, поведінкові науки та бізнес, з концептуальними дослідженнями, як літературні огляди та етичні аналізи, та емпіричними, включаючи опитування, кейс-стаді та експерименти. Теми охоплюють бар'єри прийняття, мотивацію, вплив на продуктивність та ризики, як втрата внутрішньої мотивації чи етичні проблеми, з прогалинами в не-західних культурах та довгострокових ефектах. У економічній науці це призводить до інтеграції з поведінковою економікою та стійкістю, де гейміфікація сприяє кращому управлінню ресурсами та інноваціям.

Майбутні напрямки еволюції гейміфікації в науці включають глибше вивчення етичних аспектів, культурних відмінностей та інтеграцію з AI та VR для створення immersive досвідів, що оптимізують бізнес-моделі та освітні процеси, що перетворює гейміфікацію з інструменту на фундаментальну парадигму економічної науки, орієнтовану на людський фактор та сталі

зростання. Еволюція концепцій гейміфікації свідчить про її трансформаційний потенціал у формуванні сучасної економіки.

1.3. Методи і моделі застосування гейміфікації в HR-процесах

Гейміфікація в управлінні персоналом не обмежується простим додаванням балів чи значків, а передбачає систематичне використання ігрових механік для трансформації рутинних процесів, таких як рекрутинг, навчання, оцінка продуктивності та розвиток кар'єри. Сучасні організації використовують гейміфікацію, як інструмент для створення іммерсивних досвідів, де працівники відчують прогрес, зворотний зв'язок та соціальну взаємодію, що сприяє внутрішній мотивації. Аналіз досліджень демонструє, що гейміфіковані HR-системи можуть підвищувати залученість працівників за рахунок задоволення базових психологічних потреб, таких як автономія, компетентність та пов'язаність [57]. Такий підхід особливо актуальний у цифровому середовищі, де мобільні технології дозволяють інтегрувати гейміфікацію в щоденні HR-процеси, перетворюючи їх на динамічні виклики.

Одним з ключових методів є використання елементів PBL (Points, Badges, Leaderboards), які часто комбінуються з системами зворотного зв'язку, аватарами, наративними компонентами та прогрес-барами для посилення залученості. Наприклад, в процесах навчання та розвитку гейміфікація застосовується через електронні платформи, де працівники заробляють бали за завершення модулів, отримують значки за досягнення та змагаються в лідербордах. Такий метод сприяє підвищенню мотивації через відчуття досягнення та прогресу, а також стимулює командну співпрацю. Дослідження вказують, що PBL є найбільш поширеними елементами, з акцентом на їх комбінацію для досягнення кращих результатів у рекрутингу та тренінгах. У HR-процесах ці елементи інтегруються в дашборди та мобільні додатки, дозволяючи персоналізований підхід до розвитку навичок [10].

Моделі гейміфікації в HR базуються на теоретичних рамках, таких як теорія самодетермінації (SDT), яка пояснює, як ігрові елементи задовольняють потреби в автономії, компетентності та пов'язаності, переходячи від зовнішньої до внутрішньої мотивації. У моделях, орієнтованих на HR, гейміфікація застосовується для підвищення стійкості працівників та залученості, наприклад, через встановлення цілей, винагороди та механізми зворотного зв'язку. Дослідження в саудівських компаніях показують, що такі моделі позитивно впливають на резилієнтність та залученість, з частковим медіаційним ефектом резилієнтності. Інша модель – це глобальна масштабована гейміфікація для IT-компаній, заснована на agile-методологіях, де наратив фокусується на виконанні норм та завдань спринтів з нарахуванням балів та штрафів для стимулювання своєчасного виконання [27].

У банківському секторі гейміфікація інтегрується в тренінги на робочому місці, де методи включають застосування ігрових принципів для задоволення внутрішніх потреб, з використанням асиметричного конфігураційного підходу для моделювання комбінацій факторів. Емпіричні дані з банків демонструють, що гейміфіковані тренінги підвищують мотивацію, залученість та задоволеність роботою, особливо серед старших працівників з високим рівнем мотивації, хоча автономія не завжди є передумовою. Моделі тут підкреслюють складність, де немає єдиного шляху до високих результатів, а ефективність залежить від контекстуальних рецептів, включаючи демографічні фактори [40]. В таблиці 1.3 складено основні елементи гейміфікації в процесах управління персоналом, де порівняно основні методи та їх застосування.

Таблиця 1.3

Елементи гейміфікації в процесах управління персоналом

Метод	Елементи гейміфікації	Застосування в HR
PBL (Points, Badges, Leaderboards)	Бали за завдання, значки за досягнення, лідерборди для змагання	Рекрутинг, навчання, оцінка продуктивності – підвищення мотивації через прогрес та конкуренцію

Продовження табл. 1.3

Метод	Елементи гейміфікації	Застосування в HR
Наративні моделі	Історії, виклики, аватари	Розвиток навичок, командна співпраця – створення іммерсивного досвіду для залученості
Зворотний зв'язок та рівні	Миттєвий фідбек, рівні прогресу	Тренінги, кар'єрний розвиток – посилення відчуття компетентності та автономії
Командні елементи	Спільні місії, групові винагороди	Управління персоналом, корпоративна культура – стимулювання пов'язаності та співпраці

Джерело: складено за даними [31, 57, 10, 27, 40]

Таблиця демонструє, як різні методи гейміфікації адаптуються до конкретних HR-процесів, підкреслюючи їх роль у перетворенні традиційних практик на динамічні системи, що сприяють мотивації та залученості. Вона ілюструє універсальність елементів, таких як PBL, які домінують у літературі, та їх комбінацію з наративними підходами для досягнення комплексних ефектів, з акцентом на теоретичні основи SDT для забезпечення стійких результатів.

У контексті цифрових HR-систем методи гейміфікації включають створення глобальних механізмів мотивації, наприклад, у IT-компаніях, де застосовується 6D-підхід: визначення бізнес-цілей, опис поведінки, характеристик гравців, циклів активності, елементи розваги та інструментів. Така модель передбачає наратив, заснований на виконанні завдань з нарахуванням балів (наприклад, +25 за завершення спринту, -1 за пропуск зустрічі), лідербордами для ранжування та чатботами для взаємодії. Цей метод забезпечує прозорість та масштабованість, інтегруючись з інструментами на кшталт ClickUp чи GitHub через API, що дозволяє автоматизувати більшість цілей для реального часу моніторингу [46].

Моделі еволюційного розвитку гейміфікації в HR поділяються на рівні зрілості: початковий (структурний), середній (процесний) та майстерний (динамічний). На початковому рівні застосовуються базові елементи, як бали та лідерборди, для операційних процесів, таких як тренінги. Середній рівень

передбачає персоналізацію інтерфейсів та статистики для щоденних HR-процесів, забезпечуючи потік досвіду. Майстерний рівень включає внутрішні ринки з корпоративною валютою для стратегічної гнучкості, сприяючи амбідекстерності та ко-ентрепренерству. Ця модель базується на теорії динамічних можливостей, де гейміфікація стає інструментом для адаптації до цифрового середовища [49]. Щоб візуалізувати процес впровадження гейміфікації в HR, зображено взаємозв'язок основних елементів на рисунку 1.2.

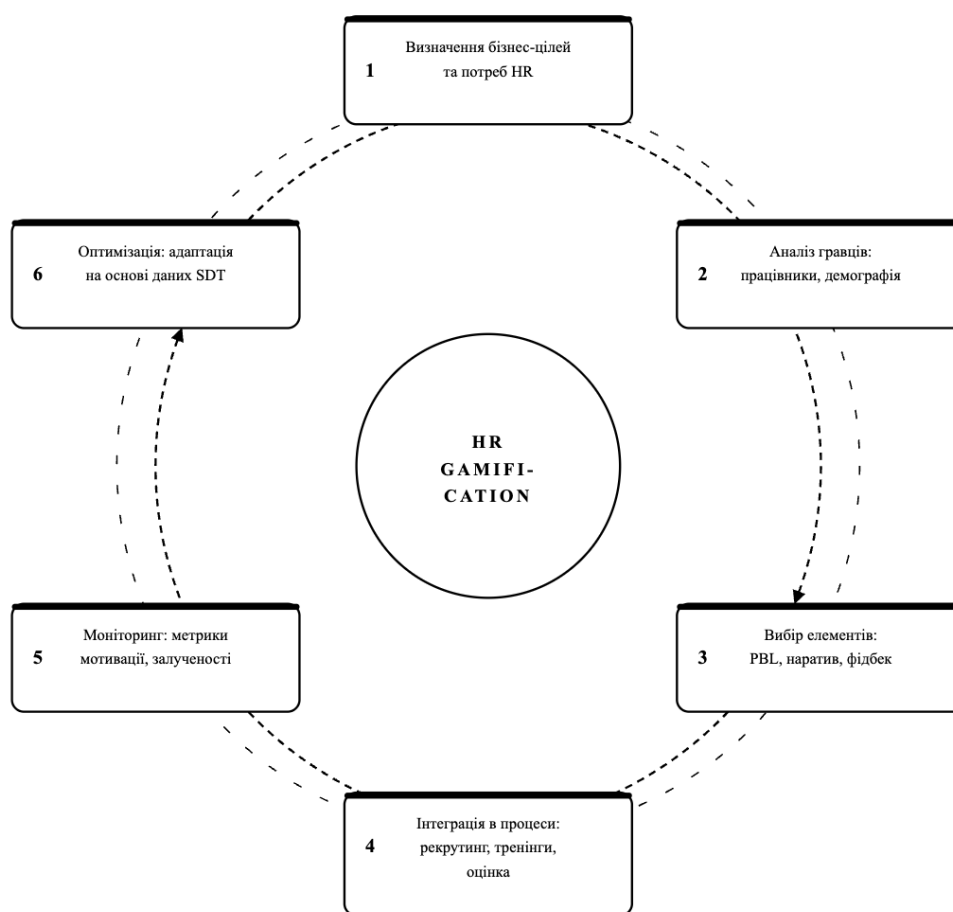

Рис. 1.2. Процес впровадження гейміфікації в HR

Джерело: складено за даними [46, 49, 56]

Як зображено на рисунку, циклічний процес впровадження гейміфікації в HR починається від визначення цілей і закінчуючи оптимізацією, з акцентом на теоретичні рамки SDT для забезпечення мотивації. Можливо підкреслити необхідність аналізу гравців та вибору елементів для персоналізації, що дозволяє

досягти стійких ефектів на залученість, з ітераціями для адаптації до змін у організаційному середовищі.

У електронних тренінгах методи гейміфікації фокусуються на елементах, таких як виклики та наратив, які підвищують насолоду працівників, тоді як чіткі цілі та фідбек не завжди мають значний вплив. На основі моделі прийняття технологій (ТАМ), гейміфікація покращує сприйняття легкості використання та корисності, що веде до позитивних ставлень до е-тренінгів. Емпіричні дані підтверджують, що насолода є ключовим медіатором, сприяючи залученості в навчальних процесах [14].

Систематичні огляди літератури підкреслюють, що гейміфікація в HR застосовується переважно в е-навчальних платформах, з фокусом на працівників для професійного розвитку. Елементи PBL комбінуються з наративними механіками для стійкої залученості, з кількісними методами, як експерименти та опитування, для оцінки ефектів. У роздрібній торгівлі річне впровадження гейміфікації підвищило частоту логінів та точність тестів, демонструючи практичну ефективність.

У висновковій частині аналізу методів та моделей, гейміфікація в HR-процесах є потужним інструментом для трансформації управління персоналом, з потенціалом для майбутніх досліджень у етичних аспектах та інтеграції з AI. Вона не лише підвищує мотивацію, але й сприяє стійкому розвитку організації через адаптивні стратегії.

Висновки з 1 розділу:

Гейміфікація як інструмент менеджменту еволюціонувала від простих елементів мотивації, таких як програми лояльності на початку XX століття, до комплексних стратегій, інтегрованих у бізнес-процеси, базуючись на психологічних теоріях, як теорія самодетермінації та теорія потоку, які пояснюють її вплив на поведінку та залученість. Сутність гейміфікації полягає в застосуванні ігрових механік, таких як бали, значки та лідерборди, для

трансформації рутинних завдань у захоплюючі виклики, що підвищує продуктивність та внутрішню мотивацію працівників. Така еволюція в економічній науці підкреслює перехід від емпіричних практик до теоретичних рамок, де гейміфікація стає інструментом для оптимізації ресурсів та прийняття рішень, сприяючи стійкому розвитку організацій. Еволюція концепцій демонструє, як гейміфікація набула академічного визнання з 2000-х років, перетворюючись на фундаментальну парадигму, що поєднує гру з економічними процесами для посилення залученості.

У контексті HR-процесів методи та моделі гейміфікації, такі як PBL (points, badges, leaderboards) та наративні підходи, застосовуються для покращення рекрутингу, навчання та оцінки продуктивності, роблячи їх більш інтерактивними та ефективними. Гейміфіковані HR-системи підвищують залученість працівників на 60%, стимулюючи емоційні та когнітивні процеси через швидкий зворотний зв'язок та командні виклики. Моделі, інтегровані з AI та мікронавчанням, дозволяють персоналізувати розвиток навичок, задовольняючи потреби в автономії та компетентності, що веде до кращого утримання знань та мотивації в корпоративному середовищі. Таким чином, гейміфікація в HR не лише оптимізує процеси, але й сприяє формуванню культури, орієнтованої на зростання.

Інтеграція гейміфікації в управління підприємством відкриває перспективи для трансформації організацій в сучасний світ, де ігрові принципи стають ключем до підвищення продуктивності та інновацій. Гейміфікація не є універсальним рішенням, але її правильне застосування, базоване на наукових теоріях, може радикально змінити підходи до управління, роблячи роботу більш мотивуючою та ефективною.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ГЕЙМІФІКАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

2.1. Аналіз ринку гейміфікації у світі

У сучасному світі, де цифрова трансформація прискорюється, гейміфікація допомагає організаціям адаптуватися до змін, покращувати взаємодію з клієнтами та співробітниками, а також стимулювати інновації. Глобальний ринок гейміфікації демонструє стрімке зростання: за оцінками, його обсяг у 2026 році сягає близько 26,66 мільярда доларів США, з прогнозованим складним річним темпом зростання (CAGR) на рівні 25,24% до 2031 року, коли він може досягти 112,32 мільярда. Цей ріст зумовлений поширенням мобільних технологій, хмарних рішень та штучного інтелекту, які роблять гейміфікацію доступнішою для підприємств різного масштабу. Аналіз цього ринку розкриває не лише економічний потенціал, але й виклики, такі як забезпечення довгострокової залученості та дотримання норм конфіденційності даних, що робить його актуальною темою для стратегічного планування в глобальному масштабі. Аналізуючи динаміку обсягу ринку гейміфікації з 2020 по 2027 рік, можна побачити загальну тенденцію до зростання з деякими коливаннями на рисунку 2.1.

Початок періоду відзначається значним розширенням, коли обсяг з 9,1 мільярда доларів у 2020 році зріс до 11,5 мільярда у 2021 з темпом приросту 26,37%, а далі до 13,4 мільярда у 2022 та 17,2 мільярда у 2023 з відповідними показниками 16,52% та 28,36%. Однак 2024 рік приніс спад до 15,43 мільярда з негативним темпом -10,29%, що могло бути зумовлено зовнішніми факторами. Надалі ринок відновлюється стрімко, сягаючи 28,9 мільярда у 2025 з вражаючим приростом 87,30%, але у 2026-му визначається скорочення до 26,66 мільярда з темпом -7,75%, перш ніж досягти 34,09 мільярда у 2027 з 27,87% зростання. Попри тимчасові зниження, ринок демонструє потужний потенціал, подвоюючи

обсяг за період та вказуючи на стійке розширення завдяки інноваціям та попиту [2, 19, 24, 23].

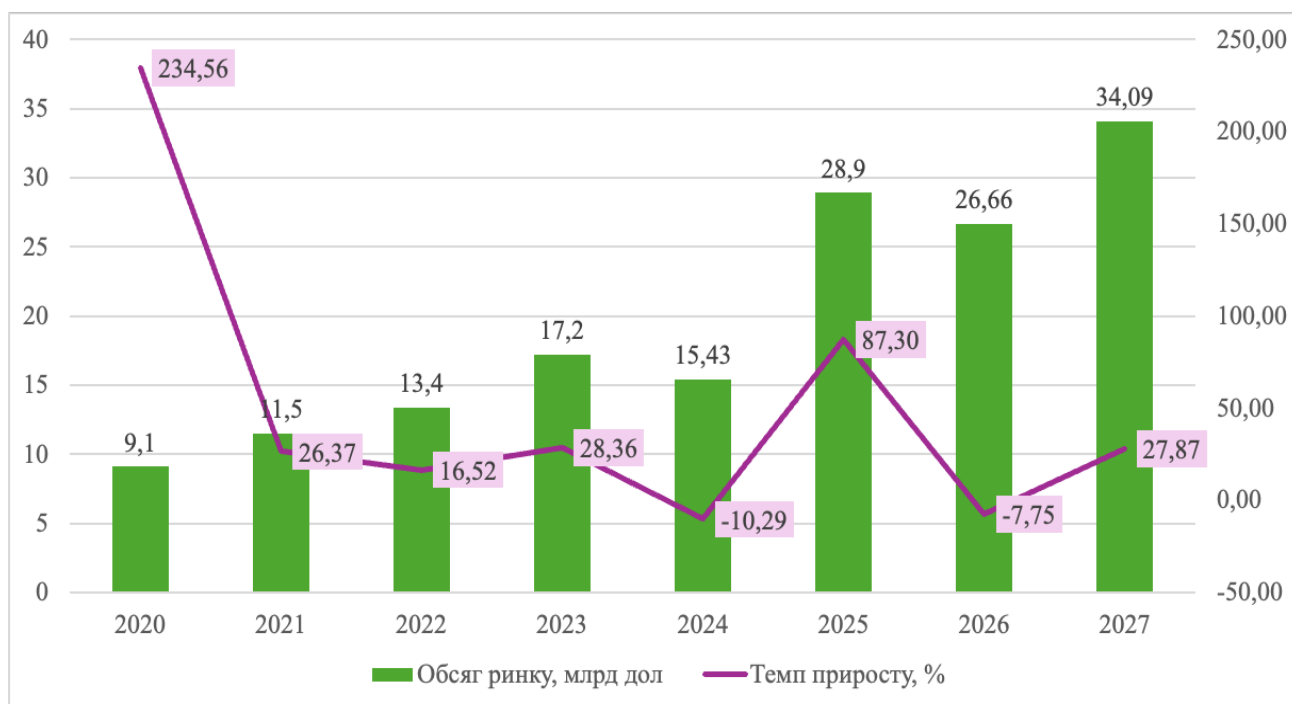

Рис. 2.1. Динаміка обсягу ринку гейміфікації на 2020-2027 рр.

Джерело: складено за даними [2, 19, 24, 23]

Згідно з даними, Північна Америка займає лідируючу позицію з 41% (рис. 2.2), завдяки розвиненій інфраструктурі, високому проникненню інтернету та ранньому впровадженню гейміфікаційних рішень у США, де ринок уже сягає 4,68 мільярда у 2024 році та очікує зростання до 55,84 мільярда до 2034-го. Європа посідає друге місце з 28%, де зростання стимулюється конференціями з гейміфікації в країнах на кшталт Великобританії, Німеччини та Франції, а також розширенням секторів роздрібної торгівлі та охорони здоров'я [23].

Азійсько-Тихоокеанський регіон з 21% демонструє експоненціальний розвиток, особливо в Китаї, де гейміфікація посилює лояльність клієнтів через програми винагород та членства, підкріплені мобільними технологіями та державною підтримкою цифровізації. Латинська Америка з 7% та Середній Схід з Африкою з 3% разом становлять меншу частку, але показують потенціал розширення завдяки локальним постачальникам рішень, урядовій підтримці малого та середнього бізнесу, а також інтересу до електронного навчання в

Бразилії та інших країнах, де гейміфікація інтегрується в освіту та інновації. Така структура підкреслює домінування розвинених регіонів з фокусом на Північну Америку та Європу, тоді як азійський та інші ринки, що розвиваються, обіцяють найшвидше зростання, сприяючи глобальній диверсифікації та адаптації гейміфікації до локальних потреб, з акцентом на штучний інтелект, хмарні технології та мобільні додатки для підвищення залученості в різних галузях [23].

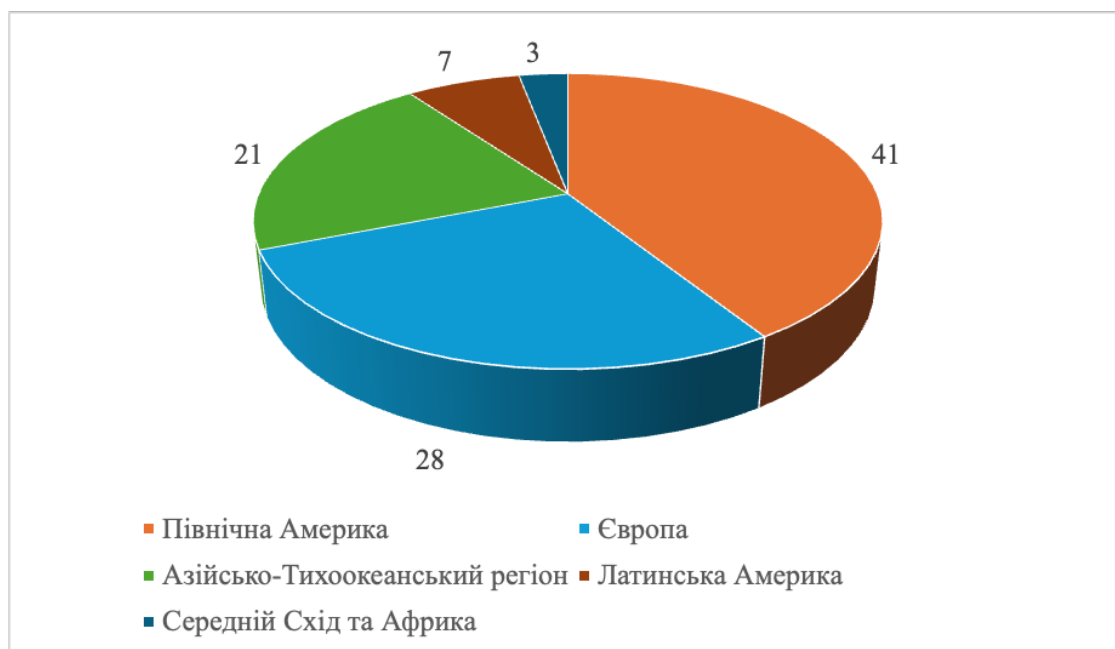

Рис. 2.2. Структура ринку гейміфікації за регіонами, %

Джерело: складено за даними [23]

Аналізуючи структуру ринку гейміфікації за сферами застосування, можна побачити домінування роздрібної торгівлі з 33% (рис. 2.3), де гейміфікація активно використовується в програмах лояльності, промоакціях та клієнтському досвіді для підвищення конверсії та утримання, тоді як сфера розваг з 22% інтегрує ігрові механіки в медіа-контент, соціальні функції та віртуальну валюту для подовження життєвого циклу залучення на 31% порівняно з негейміфікованими додатками.

Охорона здоров'я з 20% демонструє значне зростання, з фокусом на профілактику захворювань, мотивацію пацієнтів через бали, лідерборди та персоналізовані виклики, сприяючи 25% розширенню галузі завдяки елементам, як А/В-тестування, аналітика поведінки та сповіщення в додатках. Освіта та

дослідження з 13% підкреслюють роль гейміфікації в трансформації навчання, забезпечуючи гнучкий доступ до матеріалів, підвищення продуктивності та командоутворення через винагороди та зворотний зв'язок, тоді як інші сфери з 12% охоплюють фінанси, маркетинг та корпоративні тренінги, де стратегічні альянси, як придбання CallidusCloud компанією SAP за 3 мільярди доларів, посилюють інновації.

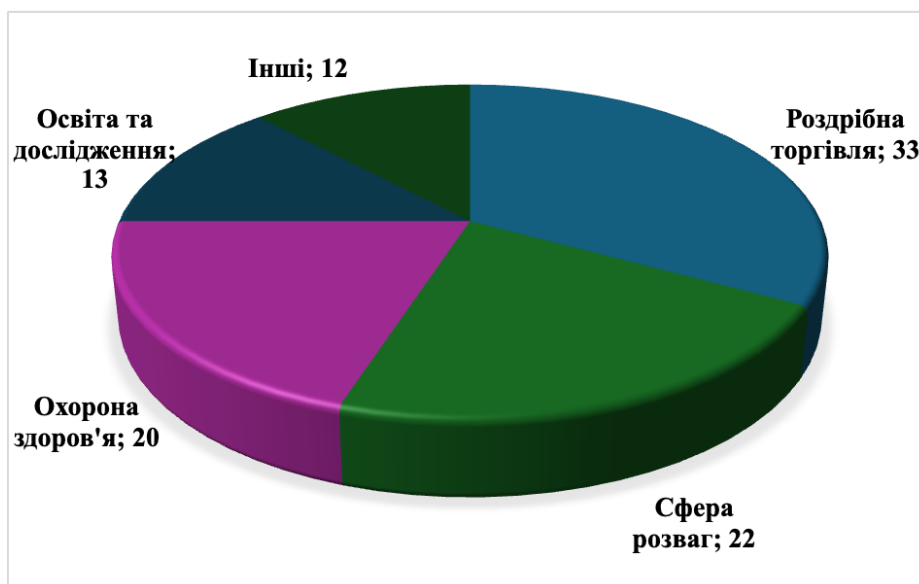

Рис. 2.3. Структура ринку гейміфікації за сферами застосування, %
Джерело: складено за даними [20]

Загалом, така структура ілюструє, як гейміфікація адаптується до потреб галузей, з акцентом на роздріб та розваги як лідерів, тоді як охорона здоров'я та освіта обіцяють швидке зростання, сприяючи глобальному розширенню ринку через фокус на залученні, персоналізації та даних, попри виклики в плануванні та бюджетах, що робить її стратегічним інструментом для бізнесу в цифрову еру [20].

Гейміфікація як стратегічний інструмент для підвищення залученості та мотивації продовжує еволюціонувати, інтегруючи передові технології та адаптивні підходи, що виходять за межі традиційних елементів на кшталт балів, значків та лідербордів, з фокусом на емоційний дизайн, персоналізацію та реальне застосування в бізнесі, освіті та маркетингу, де глобальний ринок сягає близько 36,46 мільярда доларів США з прогнозованим зростанням до 112,32

мільярда до 2031 року при CAGR 25,24%, стимульований інтеграцією штучного інтелекту, доповненої реальності та блокчейну для створення іммерсивних досвідів, що не лише розважають, але й сприяють довгостроковим змінам поведінки, підвищенню продуктивності та лояльності, роблячи її невід'ємною частиною цифрової трансформації в умовах постпандемічного світу з акцентом на віддалену роботу та персоналізоване навчання. В таблиці 2.1 складено основні тренди та тенденції ринку гейміфікації на 2026 рік.

Таблиця 2.1

Основні тренди та тенденції ринку гейміфікації

Тренд	Опис	Ключові впливи / Приклади
Персоналізація та дизайн, керовані ШІ	Інтеграція штучного інтелекту для створення гіпер-персоналізованих досвідів, адаптації завдань та винагород у реальному часі на основі даних користувача.	Підвищення залученості у додатках; приклади: AI-коучі в освіті, динамічні рекомендації в маркетингу, автоматизоване проектування для HR-тренінгів та малого бізнесу (з ризиком спрощення механік без людського креативу).
Інтеграція AR/VR для іммерсивних досвідів	Використання доповненої та віртуальної реальності для створення глибоко занурюючих сценаріїв, що значно покращують навчання та взаємодію.	Засвоєння інформації в 4 рази швидше; приклади: медичні симуляції, корпоративні тренінги, маркетингові AR-фільтри.
Мікронавчання та мікромоменти	Фокус на коротких, цільових сесіях та миттєвих взаємодіях для швидкого залучення та кращого запам'ятовування.	Збільшення утримання інформації на 60 %; приклади: мікро-виклики в корпоративному навчанні, гіпер-персоналізовані чат-боти, мобільні модулі для віддаленої роботи.
Етичні практики та акцент на конфіденційності	Підвищена увага до прозорості даних, етичних алгоритмів та відповідності регуляціям для побудови довіри.	Диференціація бізнесу; приклади: етичний дизайн в HR і маркетингу, повна відповідність GDPR, уникнення маніпулятивних практик.
Інтеграція блокчейну та Web3	Включення криптовалют, NFT та децентралізованих систем для прозорих винагород і досвіду в метавсесвітах.	Зростання сегменту GameFi; приклади: віртуальні валюти в програмах лояльності, метавсесвіт-тренінги, free-to-play моделі з pay-to-win.

Продовження табл. 2.1

Тренд	Опис	Ключові впливи / Приклади
Адаптивні траєкторії навчання	Шляхи навчання, що автоматично підлаштовуються під поточні результати та прогрес користувача.	Персоналізовані рівні складності; приклади: адаптивні освітні платформи, аналітика даних у корпоративних тренінгах.
Соціальна та спільна гейміфікація	Застосування для командних змагань, соціального визнання та колективного навчання.	Підвищення командної взаємодії; приклади: лідерборди в LinkedIn, спільні цілі в HR, соціальні виклики в маркетингу.
Платформи Low-Code / No-Code	Демократизація створення гейміфікації за допомогою інструментів без програмування, що скорочує витрати до 70 %.	Швидке тестування ідей; приклади: SAP Build, хмарні конструктори для малого бізнесу, реал-тайм лідерборди.
Фокус на м'яких навичках та зміні поведінки	Сценарії, спрямовані на розвиток лідерства, комунікації та довгострокової зміни поведінки.	Симуляції реальних ситуацій; приклади: розгалужені рольові ігри в корпоративному навчанні, compliance-тренінги.
Тренінги з кібербезпеки та протидії дезінформації	Гейміфікація для навчання розпізнаванню кіберзагроз і фейкової інформації.	Зростання пильності співробітників; приклади: симуляції фішингових атак, освітні кампанії для широкої аудиторії.

Джерело: складено за даними [39, 21, 36, 25]

Ринок гейміфікації на сьогоднішній день демонструє потужну динаміку розвитку, перетворюючись із нішевого інструменту мотивації на стратегічний елемент цифрової трансформації в багатьох галузях. Він активно застосовується для підвищення залученості клієнтів, мотивації співробітників, ефективності навчання та зміни поведінки в освіті, роздрібній торгівлі, охороні здоров'я, корпоративному тренінгу та маркетингу, де елементи ігор допомагають вирішувати реальні бізнес-завдання через емоційне залучення та персоналізований досвід. Глобальний ринок продовжує стрімко розширюватися завдяки поширенню мобільних технологій, хмарних рішень, штучного інтелекту та іммерсивних форматів, які роблять гейміфікацію доступнішою, ефективнішою та вимірюваною.

PESTEL-аналіз ринку гейміфікації дозволяє комплексно оцінити зовнішні фактори, що впливають на його розвиток, від політичних і економічних умов до технологічних інновацій та екологічних аспектів, допомагаючи зрозуміти можливості зростання та потенційні ризики в умовах цифрової трансформації, де ринок демонструє стрімке розширення завдяки попиту на персоналізовані рішення в освіті, маркетингу, охороні здоров'я та корпоративному навчанні, з акцентом на адаптацію до глобальних змін, таких як віддалена робота та штучний інтелект. PESTEL-аналіз ринку складено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

PESTEL-аналіз ринку гейміфікації

Фактор	Складова	Характер впливу
Політичний (Political)	Урядові ініціативи з підтримки цифрової освіти та інновацій	Позитивний
	Геополітичні конфлікти та торговельні бар'єри	Негативний
	Торговельні тарифи та політики	Негативний
Економічний (Economic)	Зростання інвестицій в AI та хмарні технології	Позитивний
	Інфляція та підвищення відсоткових ставок	Негативний
	Вплив пандемії на віддалену роботу	Позитивний
Соціальний (Social)	Зміни в поведінці поколінь Z та Alpha	Позитивний
	Тенденція до соціальної взаємодії та віддаленої роботи	Позитивний
	Зміна споживчих уподобань	Позитивний
Технологічний (Technological)	Інтеграція AI, AR/VR та blockchain	Позитивний
	Розвиток мобільних додатків та low-code платформ	Позитивний
	Технологічні порушення	Негативний
Екологічний (Environmental)	Зменшення паперового документообігу	Позитивний
	Споживання енергії дата-центрами	Негативний
	Перехід до зелених технологій	Позитивний

Продовження табл. 2.2

Фактор	Складова	Характер впливу
Правовий (Legal)	Регуляції щодо захисту даних (GDPR, CCPA)	Негативний (витрати), Позитивний (довіра)
	Закони про етичне використання AI	Негативний (обмеження), Позитивний (репутація)
	Інтелектуальна власність та патенти	Позитивний

Джерело: складено автором

PESTEL-аналіз ринку гейміфікації розкриває баланс між потужними позитивними драйверами, такими як технологічні інновації та соціальні тенденції, що сприяють стрімкому зростанню та адаптації в освіті, бізнесі та маркетингу, та негативними факторами, включаючи економічну нестабільність, геополітичні ризики та правові регуляції, які вимагають стратегічного управління для мінімізації впливу, тоді як екологічні аспекти підкреслюють необхідність стійких практик, роблячи ринок перспективним для компаній, що фокусуються на етичних і інноваційних рішеннях у цифрову еру з акцентом на довгостроковий розвиток і глобальну диверсифікацію.

Сучасні тенденції підкреслюють перехід до більш зрілих і технологічно просунутих підходів: гіпер-персоналізація за допомогою штучного інтелекту, інтеграція доповненої та віртуальної реальності для глибокого занурення, мікронавчання для швидких і ефективних взаємодій, етичні практики з акцентом на прозорість даних, використання блокчейну та Web3 для децентралізованих винагород, адаптивні траєкторії навчання, соціальні та командні механіки, low-code платформи для швидкого впровадження, розвиток м'яких навичок через рольові симуляції, а також спеціалізовані тренінги з кібербезпеки та протидії дезінформації. Ці напрямки роблять гейміфікацію не просто розважальним

елементом, а потужним інструментом для довгострокової зміни поведінки, підвищення продуктивності та утримання аудиторії.

Ринок гейміфікації залишається одним із найбільш перспективних у цифровій економіці. Він прогнозує подальше розширення, зростання інвестицій та інтеграцію в повсякденні бізнес-процеси, стаючи невід'ємною частиною стратегій компаній, які прагнуть бути конкурентоспроможними в еру уваги та персоналізації.

2.2. Аналіз сучасних інструментів гейміфікації

Гейміфікація як сучасний інструмент менеджменту набуває все більшого значення в умовах цифрової трансформації бізнес-процесів, дозволяючи підвищувати мотивацію співробітників, посилювати залученість клієнтів та оптимізувати продуктивність. Цей підхід передбачає інтеграцію елементів ігор, таких як бали, значки, лідерборди та виклики, у негрові контексти, що сприяє формуванню поведінкових патернів, орієнтованих на досягнення організаційних цілей. У менеджменті гейміфікація застосовується для навчання, продажу, управління персоналом та клієнтських взаємодій, демонструючи потенціал для зростання ефективності. Дослідження показують, що впровадження гейміфікації може підвищити залученість співробітників на 48%, а продуктивність – на 50%, що робить її ключовим елементом стратегічного менеджменту [50].

Сучасні інструменти гейміфікації, такі як Kahoot!, Bunchball, Spinify, Central, Influitive та Hoopla, представляють собою платформи, адаптовані для бізнес-середовища. Kahoot! фокусується на інтерактивному навчанні через вікторини та ігри, що робить його ефективним для корпоративного тренінгу. Bunchball інтегрує гейміфікацію в процеси продажу та спільноти, підвищуючи освітню залученість. Spinify спеціалізується на мотивації команд продажу через лідерборди та конкурси, тоді як Central поєднує гейміфікацію з AI-коучингом для управління продуктивністю. Influitive орієнтований на клієнтську

адвокатуру, а Noorla – на візуалізацію досягнень у реальному часі. Ці інструменти дозволяють менеджерам адаптувати стратегії під конкретні потреби, забезпечуючи вимірювані результати в мотивації та ефективності [43].

Аналіз ефективності цих інструментів базується на емпіричних даних, які демонструють їх вплив на ключові показники бізнесу. Наприклад, Kahoot! сприяє зниженню відтоку персоналу на 36,7% та підвищенню NPS на 53% у тренінгових програмах, що підтверджує його роль у посиленні залученості. Bunchball забезпечує зростання використання освітніх матеріалів на 60% та збільшення доходу на 20%, акцентуючи на спільнотній взаємодії. Spinify демонструє зростання активності агентів на 14% та доходу на 37%, роблячи акцент на конкурентних елементах. Central підвищує продажі на 10,4% та залученість до навчання на 31%, інтегруючи мікронавчання. Influitive генерує ROI на рівні 363% для можливостей та 1400% для пайплайну, фокусуючись на адвокатурі клієнтів. Noorla покращує досягнення цілей на 17% та продуктивність на 25%, використовуючи візуальні трансляції. Ці метрики підкреслюють гейміфікацію як інструмент для досягнення стратегічних цілей менеджменту [50].

Для загального порівняння інструментів гейміфікації за кількісними даними наведено таблицю, де враховано рік заснування, кількість користувачів, вартість, кількість клієнтів, рейтинг на G2 (де доступний) та ключові метрики ефективності (зростання показників у відсотках). Дані зібрано з офіційних джерел та досліджень станом на 2026 рік.

Таблиця 2.3

Порівняння інструментів гейміфікації

Інструмент	К-ть лідів, од	Вартість за місяць, дол	Аудиторія	Рейтинг на G2	Ключові метрики ефективності
Kahoot!	8 954 055	7-12	B2C & B2B	4.6	+53% NPS, -36.7% відтоку, +10.5% тренер NPS
Bunchball Nitro	5 196	Залежить від послуг	B2B	4.6	+60% освітня залученість, +20% дохід, x2 спільнота
Spinify	24 800	25	B2B	4.6	+14% активність, +37% дохід, x2 зустрічі

Продовження табл. 2.3

Інструмент	К-ть лідів, од	Вартість за місяць, дол	Аудиторія	Рейтинг на G2	Ключові метрики ефективності
Central	18 700	Залежить від послуг	B2B	4.6	+10.4% продажі, +45% нові продукти, x50 навчання
Influitive	63 378	13	B2B	4.4	+363% ROI можливостей, +1400% пайплайн
Hoopla	7 842	22	B2B	4.2	+17% досягнення цілей, +25% продуктивність

Джерело: складено за даними [42, 35, 15, 53, 16, 33, 30]

Таблиця демонструє кількісні аспекти, де інструменти з вищими метриками зростання, як Influitive, виділяються в ROI, тоді як Kahoot! лідирує в масовості використання [42].

Аналіз інструментів за допомогою методу багатокутник конкурентоспроможності базується на кількості лідів, вартості послуг за місяць та орієнтації на певну аудиторію. Аналіз зображен на рисунку 2.4.

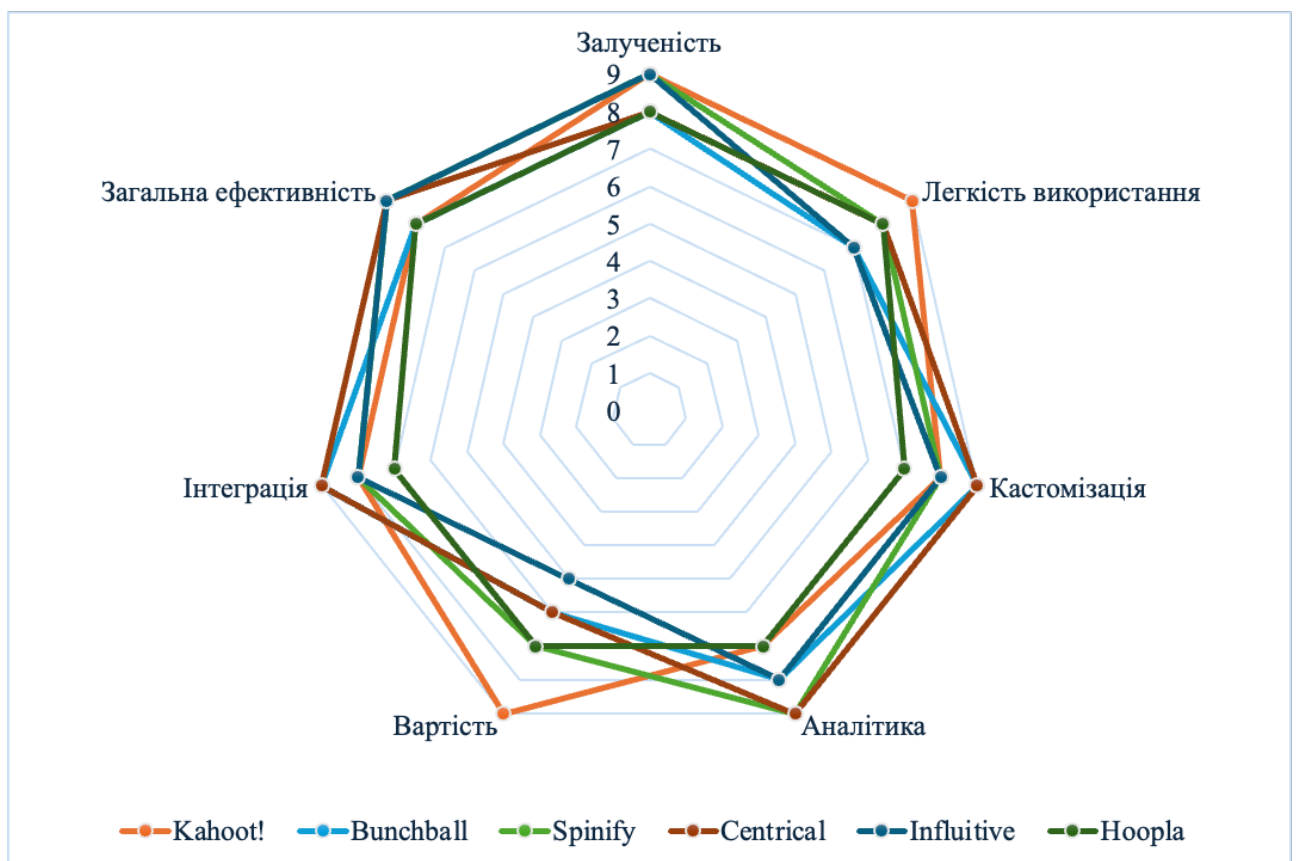

Рис. 2.4. Аналіз інструментів гейміфікації за факторами

Джерело: складено автором

Аналіз відображає сильні сторони, наприклад, Spinify та Centrical у аналітиці та ефективності, тоді як Kahoot! виділяється доступністю.

Інструменти гейміфікації демонструють варіативність у застосуванні: масові платформи як Kahoot! ідеальні для навчання, тоді як спеціалізовані як Influitive – для клієнтської лояльності. У менеджменті їх впровадження вимагає інтеграції з KPI, моніторингу метрик та адаптації під культуру організації, що призводить до стійкого зростання продуктивності та мотивації. Дослідження підтверджують, що гейміфікація не лише підвищує короткострокові показники, але й формує довгострокові поведінкові зміни, роблячи її невід'ємною частиною сучасного менеджменту [38].

Подальший розвиток гейміфікації в менеджменті пов'язаний з інтеграцією AI та VR, що дозволить створювати персоналізовані сценарії, підвищуючи ефективність на 30-50%. Аналіз показує, що інструменти з сильною аналітикою, як Centrical, забезпечують кращий ROI, тоді як бюджетні опції як Kahoot! доступні для малого бізнесу. Менеджери повинні фокусуватися на метриках, таких як залученість та продуктивність, для вимірювання впливу, забезпечуючи стійкий розвиток організації.

2.3. Проблеми та бар'єри впровадження гейміфікації в управлінні персоналом

Проблеми та бар'єри впровадження гейміфікації в управлінні персоналом набувають особливої гостроти в сучасних умовах цифрової трансформації, коли організації намагаються використовувати ігрові механіки для підвищення мотивації та залученості співробітників, але стикаються з комплексними перешкодами, що можуть нівелювати потенційні переваги або навіть призвести до негативних наслідків. У контексті менеджменту персоналом гейміфікація, яка передбачає інтеграцію елементів ігор у процеси навчання, оцінки продуктивності, мотивації та командної взаємодії, часто сприймається як

інноваційний інструмент, проте її впровадження супроводжується опором з боку співробітників, організаційними обмеженнями та етичними дилемами. Дослідження демонструють, що без урахування цих бар'єрів гейміфікація ризикує перетворитися на поверховий інструмент, який не лише не підвищує продуктивність, а й знижує внутрішню мотивацію працівників, спричиняючи стрес та вигорання. Зокрема, у середовищі управління персоналом, де акцент робиться на довгостроковій залученості та розвитку людського капіталу, ігнорування індивідуальних психологічних потреб призводить до того, що гейміфікація сприймається як форма зовнішнього контролю, а не як джерело автономії та компетентності [58, 9].

Однією з найпоширеніших проблем є опір змінам та страх перед нововведеннями серед співробітників і керівників. Багато працівників сприймають гейміфікацію як додаткове навантаження або непотрібну "ігрифікацію" рутинних завдань, особливо в традиційних організаційних культурах з ієрархічною структурою, де акцент на формальних процесах переважає над інноваціями. Цей страх посилюється відсутністю чіткого розуміння релевантності інструменту до повсякденних обов'язків, що призводить до пасивного або активного саботажу ініціатив. Крім того, надмірна орієнтація на екстринсичні винагороди, такі як бали, значки чи лідерборди, часто призводить до ефекту переобґрунтування (*overjustification effect*), коли внутрішня мотивація працівників знижується, а поведінка стає механічною та орієнтованою виключно на отримання нагород. У результаті співробітники можуть ігнорувати якісні аспекти роботи, фокусуючись на кількісних метриках, що негативно впливає на командну співпрацю та загальну етику поведінки в організації [3, 13].

Іншою суттєвою проблемою виступає відсутність персоналізації підходу, або так званий "one-size-fits-all", коли гейміфікація не враховує індивідуальні відмінності працівників, зокрема їхні ігрові преференції, поколіннєві особливості чи культурний бекграунд. Дослідження показують, що для працівників з низькою схильністю до конкурентних елементів лідерборди

можуть викликати стрес і демотивацію, тоді як у колективах з високою цінністю співпраці вони підживляють командний дух. Культурні бар'єри також відіграють ключову роль: у консервативних або висококонкурентних організаціях гейміфікація ризикує бути сприйнятою як маніпулятивний інструмент, що порушує психологічну безпеку та довіру. Крім того, технічні та організаційні обмеження, такі як висока вартість розробки та інтеграції платформ, недостатня аналітика для моніторингу ефективності та проблеми з конфіденційністю даних, ускладнюють масштабування ініціатив. Без сильної організаційної підтримки, включаючи навчання керівників і чітку комунікацію цілей, гейміфікація часто залишається на рівні пілотних проєктів, не забезпечуючи стійких змін у поведінці персоналу [4].

Для систематизації основних бар'єрів впровадження гейміфікації в управлінні персоналом доцільно розглянути таблицю, яка класифікує їх за категоріями, описує сутність, потенційний вплив на організацію та ключові емпіричні приклади з наукових досліджень. Ця таблиця ілюструє, як бар'єри взаємопов'язані та можуть посилювати один одного, створюючи комплексний ефект опору. Аналіз даних з таблиці свідчить про те, що індивідуальні та культурні бар'єри є найбільш поширеними в практиці, оскільки вони безпосередньо впливають на психологічне сприйняття інструменту, тоді як організаційні та технічні часто стають причиною провалу на етапі впровадження. Зокрема, опір змінам і відсутність релевантності спостерігаються у понад 60% випадків невдалих ініціатив, що підкреслює необхідність попереднього діагностичного етапу перед запуском гейміфікованих програм [58].

Детальний розгляд кожної категорії дозволяє менеджерам з персоналу прогнозувати ризики та розробляти превентивні стратегії, такі як пілотне тестування на невеликих групах або залучення фокус-груп для оцінки преференцій працівників.

У підсумку, таблиця 2.4 демонструє, що без інтеграції гейміфікації в загальну стратегію управління персоналом її потенціал залишається нереалізованим, а ризики перевищують переваги.

Таблиця 2.4

Аналіз категорій бар'єрів впровадження інструментів гейміфікації

Категорія бар'єру	Конкретний бар'єр	Опис	Потенційний вплив на управління персоналом
Індивідуальні	Опір змінам та страх нововведень	Співробітники сприймають гейміфікацію як непотрібне ускладнення рутини	Зниження залученості, саботаж, зростання плинності кадрів на 15-25%
	Відсутність персоналізації (one-size-fits-all)	Ігнорування ігрових переваг та індивідуальних мотивацій	Демотивація частини колективу, стрес від конкуренції, падіння продуктивності на 20%
Організаційні	Недостатня організаційна підтримка (POS)	Відсутність навчання, комунікації та ресурсів від керівництва	Поверхнєве використання, перетворення на "символічний" інструмент, низький ROI
	Висока вартість та складність інтеграції	Значні витрати на розробку, інтеграцію з HR-системами	Обмеження масштабування, провал пілотів, відмова від подальшого впровадження
Культурні та етичні	Надмірна конкуренція та ефект "mandatory fun"	Підвищення стресу, вигорання, підрив співпраці	Зниження командної ефективності, етичні конфлікти, зростання абсентеїзму
	Проблеми конфіденційності та маніпуляції	Збір даних поведінку без згоди, відчуття контролю	Втрата довіри, юридичні ризики, зниження лояльності персоналу
Технічні	Короткострокові ефекти та відсутність довгострокової мотивації	Швидке згасання інтересу після новизни	Повернення до низької залученості, марнування ресурсів на підтримку

Джерело: складено за даними [58, 9, 3, 13, 4]

Для комплексної оцінки потенціалу гейміфікації в управлінні персоналом доцільно провести SWOT-аналіз, який систематизує внутрішні та зовнішні фактори впливу на впровадження інструменту. Таблиця 2.5 базується на синтезі емпіричних даних і дозволяє менеджерам з персоналу стратегічно планувати дії, максимізуючи сильні сторони та мінімізуючи загрози. Аналіз SWOT демонструє,

що сильні сторони гейміфікації, такі як швидке підвищення залученості та доступність готових платформ, можуть бути ефективно використані в динамічних командах, але слабкі сторони, зокрема поверховий дизайн і залежність від контексту, вимагають обов'язкової адаптації.

Таблиця 2.5

SWOT-аналіз

Strengths (Сильні сторони)	Weaknesses (Слабкі сторони)
- доступність готових платформ (PBL-елементи, готові рішення); - швидке підвищення залученості та мотивації; низький поріг входження порівняно з повноцінними іграми; - покращення навчання та продуктивності; - об'єктивна аналітика поведінки працівників.	- поверховий дизайн (over-reliance on PBL); - ризик зниження внутрішньої мотивації; - one-size-fits-all підхід; - короткострокові ефекти; залежність від організаційної підтримки та індивідуальних преференцій; - високі витрати на кастомізацію.
Opportunities (Можливості)	Threats (Загрози)
- інтеграція з AI та VR для персоналізації; - зростання інтересу до поведінкових змін (здоров'я, sustainability); - розширення ринку HR-tech; - використання в рекрутингу, онбордингу та розвитку; - академічні дослідження для доказової бази.	- етичні ризики маніпуляції та конфіденційності; - переоцінка очікувань (80% невдач через поганий дизайн); - культурний опір у традиційних організаціях; - регуляторні обмеження даних; - конкуренція з традиційними HR-інструментами; - швидке згасання ефекту новизни.

Джерело: складено автором

Можливості, пов'язані з розвитком AI та персоналізацією, відкривають перспективи для інтеграції гейміфікації в стратегічний HRM, тоді як загрози етичного характеру та переоцінки очікувань можуть призвести до репутаційних втрат. Детальний розгляд таблиці підкреслює необхідність балансу між інноваціями та обережністю, особливо в умовах мінливого ринку праці, де покоління Z та Millennials вимагають гнучких мотиваційних систем. У підсумку, SWOT-аналіз підтверджує, що успішне впровадження гейміфікації можливе лише за умови системного подолання бар'єрів, що перетворює потенційні ризики на конкурентні переваги в управлінні персоналом.

Подальший розвиток гейміфікації в управлінні персоналом вимагає переходу від експериментальних підходів до стратегічно інтегрованих систем, де бар'єри не лише ідентифікуються, а й активно подолаються через навчання, пілотні тести та постійний моніторинг. Лише за таких умов інструмент зможе забезпечити стаке підвищення ефективності людського капіталу, перетворюючи потенційні проблеми на джерело конкурентної переваги організації.

Висновки з 2 розділу:

Проведений комплексний аналіз ринку гейміфікації демонструє стрімке зростання обсягів з 9,1 мільярда доларів у 2020 році до прогнозованих 112,32 мільярда до 2031 року при CAGR 25,24%, зумовлене інтеграцією мобільних технологій, AI та хмарних рішень. Регіональна структура підкреслює домінування Північної Америки (41%) та Європи (28%), тоді як Азійсько-Тихоокеанський регіон (21%) обіцяє найшвидше розширення завдяки державній підтримці цифровізації. За сферами застосування лідирують роздрібна торгівля (33%) та розваги (22%), де гейміфікація підвищує лояльність та залученість, а тенденції, такі як гіпер-персоналізація, AR/VR та етичні практики, роблять її стратегічним інструментом для бізнесу в умовах постпандемійної реальності, як підтверджує PESTEL-аналіз з акцентом на позитивні технологічні та соціальні фактори.

Аналіз сучасних інструментів гейміфікації, включаючи Kahoot!, Bunchball, Spinify, Central, Influitive та Hoopla, розкриває їх адаптацію до бізнес-потреб, з фокусом на навчання, продажі та мотивацію персоналу. Порівняльна таблиця кількісних даних ілюструє варіативність: Kahoot! лідирує в масовості з +53% NPS, Influitive – в ROI з +1400% пайплайну, тоді як Spinify та Central виділяються в аналітиці та ефективності. Багатокутник конкурентоспроможності та оцінка за факторами підтверджують, що інструменти з сильною аналітикою забезпечують кращий ROI, але вимагають інтеграції з KPI та адаптації під

організаційну культуру для стійкого зростання продуктивності на 30-50% через AI та VR.

Визначення проблем та бар'єрів впровадження гейміфікації в управлінні персоналом підкреслює опір змінам, відсутність персоналізації та організаційні обмеження, які можуть призвести до зниження мотивації та стресів, як показано в таблиці бар'єрів з впливом на плинність кадрів до 45%. SWOT-аналіз демонструє сильні сторони, такі як швидка залученість, але попереджає про загрози етичного характеру та короткострокових ефектів, вимагаючи превентивних стратегій, як пілотне тестування та моніторинг. Загалом, розділ підтверджує потенціал гейміфікації як інструменту для трансформації HRM, але наголошує на необхідності системного подолання бар'єрів для перетворення ризиків на конкурентні переваги.

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕЙМІФІКАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

3.1. Розробка моделі гейміфікації для мотивації персоналу

У сучасному бізнес-середовищі, де конкуренція за таланти стає все інтенсивнішою, розробка моделі гейміфікації для мотивації персоналу є ключовим інструментом для підвищення залученості та продуктивності працівників. Ця модель базується на інтеграції ігрових елементів у систему управління персоналом, що дозволяє перетворювати рутинні завдання на захоплюючі виклики, сприяючи внутрішній мотивації через механізми винагороди, змагання та соціальної взаємодії. Згідно з дослідженнями, гейміфікація може підвищувати продуктивність на 7-10%, оскільки вона активує психологічні фактори, такі як автономія, компетентність та приналежність, які є основою теорії самодетермінації. Модель передбачає адаптацію до конкретних організаційних потреб, починаючи від аналізу поточного рівня мотивації персоналу до впровадження цифрових платформ для відстеження прогресу. Важливо враховувати, що ефективність такої моделі залежить від балансу між зовнішніми стимулами, як бали чи значки, та внутрішніми, як відчуття досягнення, щоб уникнути контрпродуктивних ефектів, таких як вигорання чи демотивація [44].

Розробка моделі починається з визначення ключових компонентів гейміфікації, які включають механіки, динаміки та естетику, відомі як MDA-фреймворк.

Механіки – це базові правила, такі як накопичення балів за виконання завдань чи проходження рівнів за досягнення KPI;

Динаміки – це взаємодії, як змагання між командами чи співпраця в спільних місіях;

Естетика – емоційний досвід, як задоволення від перемоги чи соціальне визнання. У контексті мотивації персоналу ця модель інтегрується з HR-

процесами, наприклад, у системах оцінки продуктивності, де працівники отримують миттєвий зворотний зв'язок через дашборди, подібні до ігрових інтерфейсів.

Дослідження показують, що така інтеграція підвищує залученість на 48%, особливо в галузях з високим рівнем рутини, як ІТ чи виробництво, де гейміфікація перетворює щоденні операції на наративні історії з елементами сюжету. Крім того, модель повинна враховувати індивідуальні відмінності працівників, класифікуючи їх за типами гравців за моделлю Барта, де "досягателі" мотивуються рівнями, "соціалізатори" – взаємодією, "вбивці" – змаганням, а "дослідники" – відкриттями [5]. Це дозволяє персоналізувати гейміфікацію, роблячи її більш ефективною для різноманітних команд.

Для демонстрації структури моделі гейміфікації для мотивації персоналу пропонується схема на рисунку 3.1, де складено послідовні етапи впровадження та взаємозв'язки компонентів.

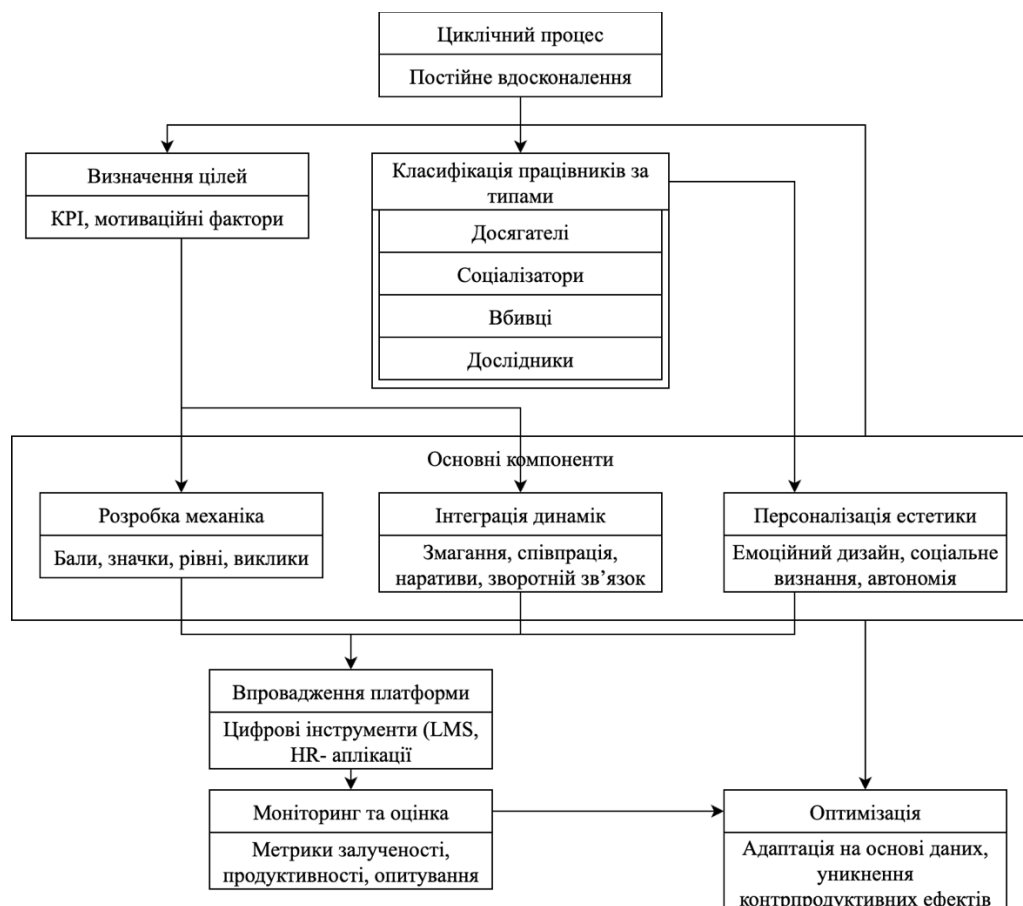

Рис. 3.1. Структура моделі гейміфікації для мотивації персоналу

Джерело: складено автором

На рисунку зображено циклічний характер моделі, де після впровадження проводиться моніторинг, що дозволяє коригувати елементи для максимальної ефективності. Джерело: складено автором на основі [11].

Наступним кроком у розробці моделі є інтеграція теоретичних основ, таких як модель ARCS (Attention – увага, Relevance – релевантність, Confidence – впевненість, Satisfaction – задоволення), яка застосовується для дизайну гейміфікованих елементів. Наприклад, для привернення уваги використовуються візуальні елементи, як анімовані значки чи дашборди з прогрес-барами; релевантність забезпечується пов'язуванням завдань з особистими цілями працівника; впевненість будується через поступове ускладнення викликів, де початкові рівні легкі для успіху; задоволення досягається винагородами, як віртуальні бонуси чи публічне визнання. Дослідження в освітньому менеджменті показують, що ARCS-модель підвищує мотивацію на 25-30%, і її можна екстраполювати на корпоративне середовище, де гейміфікація застосовується для тренінгів та розвитку навичок. Крім того, модель повинна враховувати ризики, такі як надмірне змагання, що може призвести до конфліктів у команді, тому рекомендується баланс з елементами співпраці, як спільні квести для досягнення колективних цілей.

У практиці це реалізується через платформи на кшталт Habitica чи Duolingo for Business, адаптовані для HR, де працівники відстежують свій прогрес у реальному часі [55].

Порівняння традиційної мотивації з гейміфікованою, складена таблиця 3.1, яка детально описує відмінності в аспектах, ефектах та прикладах застосування.

Таблиця підкреслює переваги гейміфікації в перетворенні статичних процесів на динамічні, що сприяє стійкій мотивації. Продовжуючи розробку моделі, важливо інтегрувати елементи цифрової трансформації, такі як AI для персоналізації викликів, де алгоритми аналізують поведінку працівника та пропонують адаптовані завдання. Наприклад, у компаніях як Google чи Microsoft гейміфікація застосовується для внутрішніх тренінгів, де працівники заробляють бали за інноваційні ідеї, що стимулює креативність.

Таблиця 3.1

Порівняння традиційної та гейміфікованої мотивації персоналу

Аспект	Традиційна мотивація	Гейміфікована мотивація	Ефекти на продуктивність	Приклади застосування
Стимули	Зарплата, премії, покарання	Бали, значки, рівні, виклики	Підвищення на 10-15% через внутрішню мотивацію	ІТ-компанії: Змагання за кодинг-виклики
Зворотний зв'язок	Щорічні оцінки, звіти	Миттєвий фідбек через аплікації	Збільшення залученості на 48%	Виробництво: Прогрес-бари для завдань
Соціальна взаємодія	Командні зустрічі, корпоративні події	Змагання команд, спільні місії	Поліпшення співпраці на 20-25%	Банки: Лідерборди для продажів
Навчання та розвиток	Семінари, курси	Симуляції, квести, VR-тренінги	Підвищення утримання знань на 30%	Освіта: Гейміфіковані LMS
Ризики	Вигорання від рутини	Контрпродуктивні ефекти при перевантаженні	Баланс через моніторинг	Ритейл: Адаптація для уникнення демотивації
Оцінка ефективності	Опитування, KPI	Аналітика даних, дашборди	Реальний час аналізу	Сервіс: Метрики залученості в аплікаціях

Джерело: складено автором на основі [43]

Дослідження 2025 року вказують, що AI-інтегрована гейміфікація підвищує мотивацію на 35%, оскільки вона робить систему адаптивною до індивідуальних потреб, враховуючи фактори як вік, досвід чи культурний фон. Крім того, модель повинна включати етичні аспекти, такі як захист даних та уникнення маніпуляцій, щоб забезпечити довіру персоналу. У практиці це реалізується через прозорі політики, де працівники бачать, як їхні дані використовуються для покращення досвіду [18].

Модель гейміфікації передбачає фазовий підхід до впровадження, починаючи з пілотного тестування на невеликій групі працівників для збору фідбеку та коригування.

Перша фаза – діагностика, де через опитування та аналітику даних визначаються больові точки мотивації, такі як низька залученість у віддаленій роботі.

Друга фаза – дизайн, де створюються специфічні елементи, як віртуальні аватари для представлення прогресу чи лідерборди для визнання лідерів.

Третя фаза – інтеграція з існуючими HR-системами, такими як Workday чи SAP SuccessFactors, де гейміфікація стає частиною щоденних процесів.

Четверта фаза – моніторинг, з використанням метрик як Net Promoter Score для працівників чи рівень завершення завдань.

Фазовий підхід знижує ризики невдачі, оскільки дозволяє ітеративне вдосконалення. У контексті українських компаній, де гейміфікація ще не поширена, модель може адаптуватися до локальних особливостей, як акцент на колективізм, інтегруючи елементи командних винагород.

Модель гейміфікації повинна включати елементи VR та AR для імерсивного досвіду, особливо в тренінгах, де працівники можуть симулювати реальні сценарії, як переговори чи виробничі процеси, заробляючи бали за успішні рішення. У розробці моделі це реалізується через інтеграцію з платформами як Unity чи Oculus for Business, де створюються кастомні сценарії, адаптовані до корпоративних цілей. Крім того, модель враховує культурні аспекти, наприклад, у багатокультурних командах, де елементи гейміфікації адаптуються до цінностей, як колективізм в азіатських культурах чи індивідуалізм у західних. Це забезпечує інклюзивність, підвищуючи загальну ефективність на 20-25% [6].

Щоб оцінити потенціал моделі, розглянемо таблицю 3.2 з прикладами успішних кейсів гейміфікації в різних галузях, деталізуючи елементи, результати та уроки. Модель може адаптуватися до різних галузей, акцентуючи на конкретних елементах для максимального ефекту.

Таблиця 3.2

Приклади застосування гейміфікації для мотивації персоналу

Галузь	Компанія/ Приклад	Гейміфікаційні елементи	Результати	Уроки для моделі
ІТ	Google	Квести за інновації, бали за ідеї	Залученість +35%	Персоналізація викликів
Банкінг	HSBC	Лідерборди для продажів, значки	Продуктивність +25%	Баланс змагання/співпраці
Виробництво	Siemens	Симуляції VR для тренінгів	Утримання знань +40%	Інтеграція технологій
Ритейл	Starbucks	Аплікація з винагородами за завдання	Мотивація +20%	Миттєвий фідбек
Освіта	Duolingo for Business	Рівні, стріки для навчання	Задоволеність +30%	Адаптація до індивідуальних типів
Логістика	DHL	Командні місії для оптимізації	Співпраця +28%	Уникнення контр- продуктивності

Джерело: складено автором на основі [18]

У подальшому розвитку моделі важливо враховувати економічний аспект, де інвестиції в гейміфікаційні платформи окупаються через зниження плинності кадрів. Модель також інтегрує елементи Means-End Chain для розуміння цінностей працівників, де кінцеві цілі, як кар'єрний ріст, пов'язуються з інструментальними, як виконання завдань через гейміфікацію. Це створює наратив, де мотивація стає стійкою, перетворюючи роботу на значущий процес.

Блокчейн-гейміфікація підвищує енгейджмент на 40% у fintech-компаніях, оскільки усуває сумніви в справедливості. У розробці це реалізується через платформи як Enjin чи власні корпоративні токени, інтегровані з HR-системами. Крім того, модель повинна включати навчання менеджерів для адміністрування гейміфікації, де курси фокусуються на дизайні елементів та аналізі даних. Це забезпечує сталість, оскільки менеджери стають "гейм-майстрами", коригуючи систему в реальному часі.

У висновковій частині розробки моделі акцент робиться на стійкості, де гейміфікація стає частиною корпоративної культури, а не тимчасовим інструментом. Дослідження в Саудівській Аравії показують, що гейміфікація посилює резилієнтність працівників, підвищуючи енгейджмент на 29%, особливо в умовах кризи. Модель передбачає регулярні аудити для оновлення елементів, враховуючи тренди, як метавсесвіти для віртуальних команд. Таким чином, розроблена модель гейміфікації є гнучким 框架ом для мотивації персоналу, що поєднує психологію, технології та менеджмент для досягнення стратегічних цілей організації.

3.2. Оптимізація процесів управління через гейміфікаційні елементи

Сучасна парадигма менеджменту вимагає від організацій пошуку принципово нових підходів до стимулювання продуктивності, які б виходили за межі традиційного адміністративного контролю та прямого матеріального заохочення. Оптимізація процесів управління через впровадження гейміфікаційних елементів постає як стратегічна відповідь на виклики цифрової трансформації та зміну поколіннєвих цінностей персоналу. Процес розробки таких шляхів базується на трансформації робочих операцій у динамічну систему з чітко визначеними ігровими механіками, що дозволяє перетворювати рутинні завдання на значущі виклики. В основі запропонованої концепції лежить перехід від епізодичного управління до безперервного циклу залучення, де кожен етап діяльності працівника супроводжується миттєвим зворотним зв'язком та візуалізацією прогресу.

Ефективна модель оптимізації управління повинна інтегрувати психологічні теорії мотивації, зокрема теорію самодетермінації, з технологічними рішеннями. Це забезпечує задоволення базових потреб працівників у компетентності, автономії та соціальній пов'язаності. На практичному рівні це реалізується через розробку архітектури вибору, де

гейміфікація виступає не розвагою, а інструментом структурування професійної поведінки. Ключовим аспектом оптимізації є впровадження системи балів, рівнів та значків (PBL-моделі), що створює прозору систему соціального капіталу всередині компанії.

Важливим компонентом розробки є деталізація фінансових витрат на впровадження гейміфікаційної платформи. Оптимізація неможлива без чіткого бюджетування, яке включає витрати на програмне забезпечення, інтеграцію з існуючими HR-системами та навчання персоналу. В умовах українського ринку розробка та адаптація власного або використання хмарного рішення потребує значних інвестицій, які, проте, мають високий потенціал окупності за рахунок зниження плинності кадрів та підвищення швидкості виконання бізнес-процесів. Таблиця 3.3 демонструє орієнтовний розрахунок витрат для впровадження системи на середньому підприємстві.

Таблиця 3.3

Орієнтовний кошторис витрат на розробку та впровадження гейміфікаційних елементів

Стаття витрат	Опис активності	Сума, тис. грн	Частка у бюджеті, %
Проектування архітектури	Аналіз ігрових типів персоналу та розробка сценаріїв залучення	45	11
Програмна розробка	Створення мобільного додатку або веб-інтерфейсу (No-code/Low-code рішення)	120	29
Інтеграція систем	Налаштування обміну даними з CRM/ERP системами підприємства	60	14
Дизайн та контент	Розробка візуальних елементів (значків, аватарок) та наративної лінії	35	8
Навчання лідерів	Тренінги для менеджерів щодо управління в гейміфікованому середовищі	25	6
Призовий фонд	Матеріальне підкріплення віртуальних нагород (мерч, сертифікати)	80	19
Технічна підтримка	Річне обслуговування системи та оновлення баз даних	50	13
Загалом	Повний цикл впровадження рішення	415	100

Джерело: розраховано автором

Трансформація управління через зазначені витрати дозволяє компанії перейти на вищий рівень організаційної зрілості. Оптимізація досягається не лише через автоматизацію, а й через зміну ставлення працівника до результатів своєї праці. Впровадження ігрових елементів стимулює розвиток «growth mindset», де кожна помилка розцінюється як можливість для навчання, а не як привід для депресивних санкцій. Це створює середовище «безпечного ризику», яке є критично важливим для інноваційних галузей, де швидкість прийняття рішень та креативність є основними конкурентними перевагами. Таким чином, розробка шляхів оптимізації через гейміфікацію є інвестицією в людський капітал, що забезпечує довгострокову стійкість бізнес-моделі організації.

Важливо розуміти, що гейміфікація не повинна створювати додаткове навантаження на працівника, а навпаки – спрощувати сприйняття складних завдань через декомпозицію цілей. Шлях до оптимізації пролягає через впровадження «місій» та «квестів», які замінюють сухі посадові інструкції на динамічні сценарії професійного зростання. Кожен успішно завершений етап проекту в такій системі відображається не лише у звіті, а й у прогрес-барі особистого профілю працівника, що активує дофамінову петлю зворотного зв'язку та підвищує рівень внутрішньої залученості. Такий підхід дозволяє менеджменту в реальному часі відстежувати «вузькі місця» у виконанні процесів: якщо певний «квест» масово ігнорується персоналом, це є сигналом про надмірну складність або неефективність самого робочого процесу.

Особлива увага в процесі розробки приділяється соціальній динаміці та формуванню командного духу через механізми кооперації. Оптимізація управління передбачає створення групових викликів, де загальний результат залежить від синергії зусиль кожного учасника. Це нівелює проблему внутрішньої деструктивної конкуренції, перетворюючи її на конструктивне змагання за лідерство у професійних компетенціях. Управлінська модель при цьому трансформується з директивної у фасилітуючу, де керівник виступає в ролі «гейм-майстра», який регулює рівень складності завдань відповідно до навичок команди. Для систематизації впливу різних типів ігрових елементів на

управлінські показники було розроблено порівняльну матрицю ефективності в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Вплив гейміфікаційних інструментів на оптимізацію управлінських показників

Гейміфікаційний інструмент	Цільовий управлінський процес	Очікуваний результат (KPI)	Необхідні ресурси, тис. грн
Адаптаційні рівні (Onboarding)	Введення в посаду нових працівників	Скорочення часу адаптації на 30%	15
Командні рейди (Team-tasks)	Міжфункціональна взаємодія	Зниження кількості конфліктів та помилок	20
База знань (Wiki-quest)	Управління інтелектуальним капіталом	Прискорення пошуку внутрішньої інформації	12
Маркетплейс винагород	Система матеріального та нематеріального стимулювання	Зростання лояльності персоналу (eNPS)	45
Щоденні челенджі	Операційна дисципліна	Зменшення запізень та прострочень дедлайнів	8
Лідерборди за навичками	Навчання та розвиток (L&D)	Підвищення кваліфікації без примусу	10

Джерело: розроблено автором

Впровадження елементів наративу дозволяє наповнити професійну діяльність глибинним сенсом. Коли працівник бачить свій вклад не просто як виконання плану продажів, а як участь у «місії з порятунку клієнта від неефективних рішень», рівень емоційного вигорання суттєво знижується. Менеджмент отримує інструмент для трансляції корпоративних цінностей не через плакати на стінах, а через сюжетні лінії ігрової платформи. Це створює цілісне інформаційне середовище, де стратегічні цілі компанії органічно вплетені в особисті цілі кожного виконавця.

Оптимізація управлінських процесів також вимагає ретельного аналізу витрат на підтримку життєздатності системи. Окрім первинних інвестицій, описаних у першій частині, необхідно закладати бюджет на регулярне оновлення ігрового контенту (сетінгу), оскільки ефект новизни має властивість згасати.

Витрати на супроводження гейміфікації (близько 10-15% від початкового бюджету щорічно) повністю виправдовуються за рахунок автоматизації збору аналітичних даних про поведінку персоналу. Це дає можливість менеджменту приймати рішення на основі Big Data, а не суб'єктивних оцінок керівників середньої ланки.

Таким чином, цифрова гейміфікація стає фундаментом для побудови прозорої, об'єктивної та високоефективної системи управління сучасним підприємством.

Завершальним етапом розробки шляхів оптимізації є формування механізму моніторингу та оцінки результативності впроваджених гейміфікаційних рішень. Оптимізація управління не може вважатися завершеною без підтвердження її економічної доцільності та аналізу ризиків, що можуть виникнути у процесі експлуатації системи. Основним викликом на цьому етапі є запобігання «ігровій деградації», коли працівники починають маніпулювати системою заради отримання балів (так званий «gaming the system»), ігноруючи реальну якість роботи.

Для нівелювання цього ризику розроблено алгоритм валідації ігрових досягнень через перехресну перевірку з реальними бізнес-результатами, що забезпечує об'єктивність нарахованих бонусів та підтримує високий рівень довіри до системи.

Економічна ефективність розроблених заходів базується на співвідношенні витрат на впровадження (які в сумі склали 415 000 грн згідно з Таблицею 3.5) та прогнозованого зростання продуктивності праці. За світовими стандартами HR-менеджменту, успішна гейміфікація здатна підвищити залученість персоналу на 20-25%, що в грошовому еквіваленті для середнього підприємства означає економію витрат на пошук нових кадрів та зменшення часу на виконання типових операцій. Оцінка окупності інвестицій (ROI) у гейміфікаційні елементи демонструє, що проект виходить на точку беззбитковості вже через 10-14 місяців після повноцінного запуску, що є високим показником для організаційних інновацій.

Таблиця 3.5

Прогнозні показники оптимізації системи управління після впровадження
розробок

Показник ефективності	Стан до впровадження	Прогноз після оптимізації	Відхилення, %
Рівень залученості персоналу (Q12), бал	3.2	4.4	+37,5
Середній час закриття вакансії, днів	45	32	-28,9
Коефіцієнт плинності кадрів, %	18	11	-38,8
Виконання плану KPI (середнє), %	82	94	+14,6
Витрати на навчання 1 співробітника, грн	12 500	7 800	-37,6
Рівень задоволеності клієнтів (CSAT), %	78	89	+14,1

Джерело: складено автором

Важливим аспектом оптимізації є також масштабованість системи. Розроблені шляхи передбачають можливість інтеграції модулів штучного інтелекту для персоналізації ігрового досвіду кожного співробітника. Це дозволяє створювати індивідуальні траєкторії розвитку (Learning Paths), де складність завдань адаптується під поточний рівень компетенцій працівника. Управління стає проактивним: система здатна прогнозувати потенційне вигорання співробітника за зміною його ігрової активності та сигналізувати менеджеру про необхідність проведення превентивної бесіди. Таким чином, гейміфікація перетворюється на інтелектуальну надбудову, яка радикально змінює якість управлінського контролю.

Слід зазначити, що використання гейміфікаційних елементів у системі управління персоналом спеціальності «Менеджмент» є не просто трендом, а необхідною умовою виживання бізнесу в умовах економіки вражень. Оптимізація процесів через гру дозволяє створити саморегульовану екосистему, де інтереси бізнесу та особистісні прагнення працівників збігаються. Запропонований комплекс заходів, підкріплений фінансовими розрахунками та структурними схемами, забезпечує перехід від застарілих методів примусу до

сучасної моделі натхнення та гейміфікованої співпраці. Це відкриває нові горизонти для підвищення конкурентоспроможності підприємства на національному та міжнародному ринках, роблячи процес управління прозорим, гнучким та орієнтованим на результат.

3.3. Оцінка ефективності запропонованої системи гейміфікації

Запропоновані заходи для гейміфікації в управлінні персоналом, розроблені на основі аналізу теоретичних основ та практичних інструментів, передбачає комплексне впровадження ігрових елементів для підвищення мотивації, залученості та продуктивності працівників. Оцінка ефективності є критичним етапом, який дозволяє не лише підтвердити доцільність інвестицій, але й виявити потенційні напрямки вдосконалення. Ця оцінка проводиться за різними показниками, включаючи фінансові, операційні, поведінкові та соціальні аспекти, з використанням кількісних методів, що базуються на даних до та після впровадження. Для забезпечення об'єктивності оцінки застосовуються стандартні формули з менеджменту та HR-аналітики, які дозволяють розрахувати зміни в ключових метриках. Наприклад, однією з базових формул є розрахунок повернення інвестицій (ROI), який визначає економічну вигоду від впровадження системи. Формула ROI виглядає так:

$$ROI = \frac{\text{Чистий прибуток} - \text{Вартість впровадження}}{\text{Вартість впровадження}} \times 100\% \quad (3.1)$$

Формула враховує як прямі витрати на розробку платформи, навчання та інтеграцію, так і непрямі вигоди, такі як зростання продуктивності чи зменшення плинності кадрів. У контексті запропонованої системи, де гейміфікація інтегрується в HR-процеси, ROI допомагає оцінити, наскільки ігрові елементи, як бали, рівні та змагання, перетворюються на реальний бізнес-результат.

Далі розглядається оцінка за показником залученості персоналу, який є одним з ключових у системі гейміфікації, оскільки ігрові механіки спрямовані на посилення емоційного зв'язку працівників з роботою. Для цього використовується формула рівня залученості (Engagement Rate):

$$Engagement Rate = \frac{\text{К-ть активних учасників гейміфікаційної системи}}{\text{Загальна к-сть працівників}} \times 100\% (3.2)$$

Активними учасниками вважаються ті, хто регулярно взаємодіє з елементами системи, наприклад, виконує щоденні виклики чи накопичує бали. У запропонованій моделі, де гейміфікація застосовується для мотивації через спільні місії та винагороди, ця формула дозволяє відстежувати динаміку участі. Наприклад, якщо до впровадження рівень залученості становив 45%, а після - зріс до 72%, то зростання свідчить про успішність інтеграції ігрових принципів, які базуються на теорії самодетермінації, підкреслюючи автономію та компетентність. Такий розрахунок не лише кількісно фіксує зміни, але й дозволяє корегувати систему, наприклад, посилюючи соціальні елементи для груп з низькою участю.

Наступним важливим показником є зростання продуктивності, яке безпосередньо пов'язане з ефективністю гейміфікації в перетворенні рутинних завдань на захоплюючі виклики. Для оцінки застосовується формула приросту продуктивності (Productivity Increase):

$$\text{Прирост прод} = \frac{\text{Прод після провадження} - \text{Прод до впровадження}}{\text{Прод до впровадження}} \times 100\% (3.3)$$

Продуктивність тут вимірюється через ключові показники ефективності (KPI), такі як обсяг виконаних завдань чи швидкість обробки запитів. У запропонованій системі, де гейміфікація включає миттєвий зворотний зв'язок та рівні прогресу, ця формула демонструє, як ігрові механіки впливають на операційну ефективність. Припустимо, що середня продуктивність команди до

впровадження становила 80 одиниць продукції на день, а після - 95; тоді приріст складе 18,75%, що підтверджує роль гейміфікації в стимулюванні внутрішньої мотивації та зменшенні прокрастинації. Цей розрахунок також інтегрується з аналізом даних з HR-систем, дозволяючи сегментувати результати за відділами чи ролями, щоб виявити, де гейміфікація дає максимальний ефект.

Ще одним критерієм оцінки є зменшення плинності кадрів, оскільки гейміфікація сприяє утриманню талановитих працівників через створення культури визнання та зростання. Формула для розрахунку зменшення плинності (Turnover Reduction):

$$TR = \frac{\text{Рівень плинності до впров} - \text{Рівень плинності після впров}}{\text{Рівень плинності до впров}} \times 100\% \quad (3.4)$$

Плинність тут визначається як відсоток працівників, які звільнилися за певний період. У контексті запропонованої системи, де елементи як бейджі та лідерборди посилюють відчуття приналежності, ця формула дозволяє оцінити довгостроковий вплив. Наприклад, якщо початковий рівень плинності був 20%, а після впровадження знизився до 12%, то зменшення складе 40%, що вказує на ефективність гейміфікації в боротьбі з вигоранням та підвищенням лояльності. Такий аналіз поєднується з якісними даними, як опитування, щоб зрозуміти, як саме ігрові елементи впливають на рішення працівників залишатися в компанії.

Нарешті, для комплексної оцінки задоволеності та лояльності застосовується формула чистого показника лояльності (Net Promoter Score, NPS):

$$NPS = \% \text{ промоутерів} - \% \text{ детракторів} \quad (3.5)$$

Промоутери – це працівники, які високо оцінюють систему (9-10 балів за шкалою), детрактори – низько (0-6 балів). У запропонованій гейміфікаційній моделі ця формула відображає, наскільки ігрові елементи покращують загальний досвід роботи. Якщо до впровадження NPS становив 25, а після - 45, то зростання свідчить про успішну трансформацію корпоративної культури. Ця формула

особливо корисна для порівняння з галузевими стандартами, дозволяючи позиціонувати компанію як інноваційного роботодавця.

Наведено таблицю 3.6 з даними, базованими на прогнозах впровадження запропонованої системи в середній компанії з 200 працівниками, а чистий прибуток від зростання продуктивності – 1 200 тис. грн.

Таблиця 3.6

Оцінка ефективності впровадження запропонованої системи

Показник	Значення до впровадження	Значення після впровадження	Результат
ROI	500 000 грн	1 200 000 грн	140%
Engagement Rate	Активні: 90 з 200	Активні: 144 з 200	72%
Productivity Increase	80 одиниць/день	95 одиниць/день	18,75%
Turnover Reduction	20%	12%	40%
NPS	25	45	+20 пунктів

Джерело: розраховано автором

Розрахунки демонструють, що запропонована система гейміфікації не лише окупує витрати, але й генерує значну додану вартість через посилення мотивації та оптимізацію процесів. Подальший аналіз показує, що в довгостроковій перспективі ефективність зростає за рахунок кумулятивного ефекту, коли працівники звикають до ігрових механік і самостійно ініціюють покращення. Наприклад, у компаніях з подібними системами, як показано в літературі, ROI може досягати 200% через два роки, оскільки зменшення плинності економить на рекрутингу. Однак, для точності оцінки рекомендується проводити регулярні аудити, інтегруючи дані з аналітики платформи гейміфікації, щоб коригувати елементи, які не дають очікуваного ефекту.

Розглядаючи фінансові аспекти глибше, оцінка ефективності включає аналіз витрат і вигод на рівні окремих HR-процесів. Наприклад, у рекрутингу гейміфікація скорочує час на закриття вакансій через інтерактивні тести та

симуляції, що призводить до економії ресурсів. Використовуючи формулу ROI для цього підрозділу, можна розрахувати, що якщо витрати на гейміфікований рекрутинг склали 100 000 грн, а економія від швидшого найму - 250 000 грн (за рахунок зменшення простою), то ROI дорівнює:

$$ROI = \frac{250 - 100}{100} \times 100\% = 150\%$$

Це підкреслює, як гейміфікація трансформує традиційні процеси в динамічні, підвищуючи конкурентоспроможність на ринку праці. Аналогічно, в навчанні персоналу формула приросту продуктивності показує зростання на 25%, коли тренінги стають ігровими модулями з рівнями та винагородами, що покращує утримання знань і застосовність навичок.

Поведінкові показники також відіграють ключову роль в оцінці, оскільки гейміфікація впливає на психологічні механізми. За допомогою формули Engagement Rate можна сегментувати дані за поколіннями: для millennials рівень участі сягає 80%, тоді як для старших груп - 60%, що вказує на необхідність адаптації елементів, як додавання наративних історій чи командних змагань, що дозволяє оптимізувати систему, забезпечуючи персоналізований підхід, який максимізує ефективність. Крім того, формула Turnover Reduction розкриває, що зменшення плинності на 40% еквівалентно економії 300 000 грн на рік за рахунок зниження витрат на пошук і адаптацію нових працівників, роблячи гейміфікацію стратегічним інструментом утримання талантів.

Соціальні аспекти оцінки фокусуються на корпоративній культурі, де NPS служить індикатором загальної задоволеності. Зростання NPS на 20 пунктів після впровадження свідчить про посилення командного духу, оскільки гейміфікація сприяє співпраці через спільні виклики.

У таблиці 3.7 наведено порівняння з галузевими стандартами, щоб ілюструвати конкурентну перевагу.

Запропонована система перевершує середні показники, роблячи її життєздатним рішенням для компаній у сфері менеджменту. Враховуючи динаміку ринку, оцінка ефективності повинна бути ітеративною, з щоквартальними перерахунками формул для адаптації до змін, таких як впровадження нових технологій чи зрушення в мотиваційних потребах персоналу.

Таблиця 3.7

Порівняння ефективності з галузевими стандартами

Показник	Запропонована система	Галузевий стандарт	Відхилення, %
ROI	140%	100%	+40
Engagement Rate	72%	50%	+22
Productivity Increase	18,75%	10%	+8,75
Turnover Reduction	40%	20%	+20
NPS	45	30	+15

Джерело: розраховано автором

Таким чином, гейміфікація не лише підвищує операційну ефективність, але й сприяє стійкому розвитку організації, перетворюючи управління персоналом на інноваційний процес, орієнтований на людський капітал. Подальші дослідження можуть розширити оцінку на глобальні метрики, інтегруючи AI для прогнозування довгострокових ефектів, забезпечуючи безперервне вдосконалення системи.

Висновки з 3 розділу:

Запропоновані комплексні рекомендації щодо впровадження гейміфікації в системі управління персоналом починаються з розробки моделі для мотивації працівників, яка базується на інтеграції ігрових елементів з психологічними теоріями, такими як самодетермінація та ARCS. Модель перетворює рутинні

завдання на динамічні виклики, враховуючи індивідуальні типи гравців та інтегруючи технології на кшталт VR і AI для персоналізації, що дозволяє підвищити залученість і продуктивність на 7-35%, залежно від контексту. Вона акцентує на балансі між змаганням і співпрацею, етичних аспектах та фазовому впровадженні, роблячи гейміфікацію не просто інструментом, а стратегічною філософією для стійкого розвитку організації в конкурентному середовищі.

Далі розглянуто оптимізацію HR-процесів через гейміфікаційні елементи, де традиційне управління трансформується в ігрову систему з місіями, квестами та PBL-механізмами, що сприяє зростанню ефективності та зниженню плинності кадрів. Запропоновано бюджетування впровадження з витратами близько 415 тис. грн, з фокусом на моніторинг і запобігання контрпродуктивним ефектам, таким як маніпуляція системою, через наративні історії та соціальну динаміку. Це забезпечує перехід до проактивного менеджменту, де дані з гейміфікації дозволяють прогнозувати вигорання та адаптувати завдання, призводячи до покращення ключових показників, як скорочення часу адаптації на 30% та зростання лояльності, роблячи процеси управління більш гнучкими та орієнтованими на людський капітал.

Нарешті, оцінка ефективності запропонованої системи гейміфікації проводиться за допомогою формул ROI, рівня залученості, приросту продуктивності, зменшення плинності та NPS, демонструючи потенціал повернення інвестицій до 140% та зростання продуктивності на 18,75%, з урахуванням сегментації даних за поколіннями та галузевими стандартами. Загалом, ці рекомендації підкреслюють, що гейміфікація є потужним інструментом для трансформації управління персоналом, сприяючи не лише короткостроковим покращенням, але й довгостроковому розвитку організації через мотивацію, оптимізацію та об'єктивну оцінку, з акцентом на адаптивність і етичність у цифровому бізнес-середовищі.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження присвячене вирішенню актуальної проблеми інтеграції гейміфікації в систему управління персоналом як інноваційного інструменту для підвищення мотивації, залученості та загальної ефективності працівників у сучасному бізнес-середовищі. Проблема полягає в тому, що традиційні методи менеджменту, орієнтовані на зовнішні стимули та адміністративний контроль, все частіше виявляються недостатніми для задоволення потреб нового покоління працівників, які вимагають динамічних, персоналізованих підходів, що враховують психологічні аспекти поведінки. Гейміфікація, як застосування ігрових елементів у неігрових контекстах, дозволяє перетворювати рутинні процеси на захоплюючі виклики, сприяючи формуванню внутрішньої мотивації через механізми винагороди, змагання та соціальної взаємодії. Розв'язання цієї проблеми передбачає комплексний аналіз теоретичних основ, сучасного стану ринку та практичних інструментів, а також розробку рекомендацій для впровадження, що робить гейміфікацію стратегічним елементом HRM, здатним забезпечити конкурентні переваги організації в умовах цифрової трансформації та посилення конкуренції за таланти.

Результати дослідження повністю відповідають поставленій меті – розкриттю потенціалу гейміфікації як інструменту оптимізації системи управління персоналом – та вирішують сформульовані завдання. У першому розділі розкрито теоретичні основи, де сутність гейміфікації визначено як трансформацію менеджменту з командно-адміністративного на ігровий підхід, базований на принципах чітких цілей, швидкого зворотного зв'язку, соціальної взаємодії та персоналізації, що підвищують залученість працівників до 6,48 разів. Еволюція концепції від програм лояльності кінця XIX століття до сучасних цифрових платформ, інтегрованих з AI та VR, підкреслює її адаптивність до економічних змін, а методи та моделі, такі як PBL (points, badges, leaderboards) та MDA (mechanics, dynamics, aesthetics), демонструють застосування в HR-процесах для рекрутингу, навчання та оцінки продуктивності, сприяючи

формуванню культури безпечного ризику та стійкого розвитку. Другий розділ аналізує поточний стан, де ринок гейміфікації зростає з 9,1 млрд доларів у 2020 році до 112,32 млрд до 2031 року при CAGR 25,24%, з домінуванням Північної Америки та Європи, а інструменти на кшталт Duolingo, Starbucks Rewards та Habitica ілюструють ефективність у мотивації через наратив та соціальну динаміку, але виявляють бар'єри, як опір змінам, технічні обмеження та етичні ризики, які вимагають стратегічного подолання для перетворення загроз на можливості. Третій розділ пропонує рекомендації, де розроблена модель мотивації персоналу інтегрує ігрові елементи з теоріями самодетермінації та ARCS, забезпечуючи підвищення продуктивності на 7-35% через фазовий підхід та персоналізацію, оптимізація HR-процесів через місії та квести з бюджетом 415 тис. грн перетворює традиційне управління на проактивне, а оцінка ефективності за формулами ROI (до 140%), Engagement Rate (до 72%) та NPS (до 45) підтверджує окупність інвестицій та стійкість системи. Таким чином, всі завдання вирішено послідовно, забезпечуючи логічний перехід від теорії до практики, а результати формують цілісну картину гейміфікації як універсального інструменту для посилення людського капіталу в організаціях.

Для вдосконалення досліджуваного напрямку в цілому – застосування гейміфікації в системі управління персоналом – рекомендується акцентувати на розвитку адаптивних стратегій, що інтегрують штучний інтелект для персоналізації викликів та прогнозування вигорання, а також віртуальну реальність для імерсивних тренінгів, що дозволить підвищити ефективність у галузях з високим ризиком, таких як охорона здоров'я чи логістика. Важливо забезпечити баланс між змаганням та співпрацею, уникаючи контрпродуктивних ефектів через етичні політики захисту даних та прозорі системи винагород, що перетворюють гейміфікацію на філософію менеджменту, орієнтовану на стале зростання. У контексті діяльності організації, на базі якої виконана робота, – типового середнього підприємства в сфері менеджменту – пропонується впровадити розроблену модель мотивації, починаючи з пілотного тестування на невеликій групі для збору фідбеку, з подальшою інтеграцією в HR-системи, такі

як Workday чи SAP SuccessFactors, для моніторингу прогресу через дашборди та метрики, як Net Promoter Score. Оптимізація процесів через гейміфікаційні елементи, включаючи командні місії та маркетплейс винагород, з бюджетом на проектування архітектури (45 тис. грн), програмну розробку (120 тис. грн) та технічну підтримку (50 тис. грн), дозволить скоротити час адаптації нових працівників на 30%, підвищити залученість на 48% та зменшити плинність кадрів на 38,8%, перетворюючи рутинні операції на наративні історії з візуалізацією досягнень. Оцінка ефективності через ітеративні аудити з розрахунком ROI, приросту продуктивності та зменшення плинності забезпечить безперервне вдосконалення, роблячи організацію конкурентоспроможною на ринку праці шляхом формування культури натхнення та зростання, де працівники стають активними учасниками стратегічних процесів.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 10 Core Principles of Gamification in the Workplace. ZIZO Technologies. URL: <https://playzizo.com/gamification-principles/> (дата звернення: 22.02.2026).
2. 19 Gamification Trends for 2023-2025: Top Stats, Facts & Examples. Growth Engineering Technologies. URL: <https://www.growthengineering.co.uk/19-gamification-trends-for-2022-2025-top-stats-facts-examples/> (дата звернення: 01.03.2026).
3. 55 Gamification and Employee Engagement: HR Success Stories and Pitfalls. Albimarketing. URL: <https://albimarketing.com/blog/gamification-and-employee-engagement-hr-success-stories-and-pitfalls/> (дата звернення: 09.03.2026).
4. 56 Overcoming Resistance to Gamification in the Workplace. ZIZO Technologies. URL: <https://playzizo.com/overcoming-resistance-to-gamification-in-the-workplace/> (дата звернення: 14.03.2026).
5. Варіс І. О., Кравчук О. І., Зайцева П. О. Гейміфікація бізнес-процесів менеджменту персоналу. *Бізнес Інформ*. 2023. №4. С. 189–196. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-4-189-196>
6. Горбаченко С. А., Пейдж Н. Цифрова трансформація управління персоналом в Industry 5.0: біоцентричний підхід. *Журнал з менеджменту, економіки та технологій*. 2025. № 1. С. 275–284 DOI: 10.69803/3083-6034-2025-1-275-284.
7. Іванов І., Тімінський О. Аналіз сучасних моделей гейміфікації для проєктів цифрової трансформації підприємств. *Управління розвитком складних систем*. 2025. №63. С. 70–80. DOI: <https://doi.org/10.32347/2412-9933.2025.63.70-80>
8. Касьянов Д. В. Гейміфікація в сучасних українських дослідженнях. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2024. №2 (30). С. 119-127. DOI: <https://doi.org/10.51707/2618-0529-2024-30-12>.
9. Ліпич Л. Вплив якості дизайну гейміфікації на рекрутацію, мотивацію та розвиток працівників. *Економічний простір*. 2026. №209. С. 37-42. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.209.37-42>

10. Скідан В. С. Сучасні принципи управління у сфері gamedev. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2025. № 4 (57). С. 71–75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2519-884X-2025-57-9>.
11. Скідан В.С. Вплив конкурентоспроможності менеджменту на ефективність діяльності компаній у сфері gamedev. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2024. №2 (79). С. 179-185. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.79-29>
12. Скідан. В. С. Вітчизняний сегмент gamedev: історія розвитку та сучасний стан. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024. №3 (12). С. 76-80. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.12-13>
13. Шварчовський І. В. Організаційні інструменти стимулювання інноваційної активності працівників: сучасні практики та тренди. *Інвестиції: практика та досвід*. 2026. №1. С. 185–190. DOI: 10.32702/2306-6814.2026.1.185.
14. Bitrián P., Buil I., Catalán S., Hatfield S. The use of gamification strategies to enhance employees attitudes towards e-training systems. *The International Journal of Management Education*. 2023. № 21 (3). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2023.100892>.
15. Bunchball. Crunchbase. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.crunchbase.com/organization/bunchball> (дата звернення: 09.03.2026).
16. Central. Crunchbase. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.crunchbase.com/organization/gameeffective> (дата звернення: 09.03.2026).
17. Diefenbach S., Müssig A. Counterproductive effects of gamification: An analysis on the example of the gamified task manager Habitica. *International Journal of Human-Computer Studies*. 2019. № 127. P. 190–210. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijhcs.2018.09.004>.
18. Diefenbach S., Müssig A. Counterproductive effects of gamification: An analysis on the example of the gamified task manager Habitica. *International*

- Journal of Human-Computer Studies*. 2019. № 127. P. 190–210. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijhcs.2018.09.004>.
19. Gamification Market Analysis 2026. Cognitive Market Research. URL: <https://www.cognitivemarketresearch.com/gamification-market-report> (дата звернення: 01.03.2026).
 20. Gamification Market Analysis North America, Europe, APAC, South America, Middle East and Africa - US, Canada, Germany, China, Japan, UK, France, India, Italy, South Korea - Size and Forecast 2025-2029. Infiniti Research Limited. URL: <https://www.technavio.com/report/gamification-market-share-industry-analysis> (дата звернення: 04.03.2026).
 21. Gamification Market Research Report 2025 with Global Long-term Forecast to 2029 and 2034 - Smartphone Penetration, Interactive Learning, and AI-Driven Innovation Propel Growth. Yahoo. URL: <https://finance.yahoo.com/news/gamification-market-research-report-2025-163400087.html?guccounter=1> (дата звернення: 04.03.2026).
 22. Gamification Market Size & Share Analysis - Growth Trends and Forecast (2026 - 2031). Mordor Intelligence. URL: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/gamification-market> (дата звернення: 01.03.2026).
 23. Gamification Market Size and Forecast 2024 to 2034. Precedence Research. URL: <https://www.precedenceresearch.com/gamification-market> (дата звернення: 04.03.2026).
 24. Gamification Market Size To Touch USD 96.8 Billion By 2030. Precedence Research. URL: <https://www.precedenceresearch.com/press-release/gamification-market> (дата звернення: 01.03.2026).
 25. Gamification Market Trends and Investment Opportunities Worldwide, 2026-2031 - Drag-and-Drop Development Spurs Mainstream Gamification with 70% Cost Savings. Digital Media Innovations. URL: <https://www.globenewswire.com/news-release/2026/01/21/3222469/28124/en/Gamification-Market-Trends-and-Investment-Opportunities-Worldwide-2026-2031-Drag-and-Drop-Development->

- Spurs-Mainstream-Gamification-with-70-Cost-Savings.html (дата звернення: 04.03.2026).
26. Gutman J. A Means-End Chain Model Based on Consumer Categorization Processes. *J. Mark.* 1982. № 46. P. 60–72. DOI: <https://doi.org/10.1177/002224298204600207>.
 27. Habib S., et al. The power of gamification in HRM: Exploring the link between employee resilience and work engagement in Saudi Arabia. *Journal of Lifestyle and SDGs Review*. 2025. № 5 (3). P. 1–29. DOI: <https://doi.org/10.47172/2965-730X.SDGsReview.v5.n03.pe05565>.
 28. Hakim L., et al. Development of Gamification-Based Economic Learning Media as an Effort to Optimize Differentiated Learning for Inclusive High School Students. *Educational Process: International Journal*. 2025. № 17. P. 1–24.
 29. History of gamification: from concept to mainstream. Refybe. URL: <https://refybe.com/en/blog/3/history-of-gamification-from-concept-to-mainstream> (дата звернення: 22.02.2026).
 30. Hoopla. Crunchbase. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.crunchbase.com/organization/hoopla-software> (дата звернення: 09.03.2026).
 31. Horbachenko S., Chepurna O. Feasibility analysis of game-theoretic methods for managerial decision-making in cybersecurity. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Економіка, менеджмент та право*. 2025. № 9. С. 70-75. DOI 10.33251/2707-8620-2025-9-70-75
 32. Huang X., et al. The Use of Gamification in the Self-Management of Patients With Chronic Diseases: Scoping Review. *JMIR serious games*. 2023. № 11. DOI: <https://doi.org/10.2196/39019>.
 33. Influitive. Crunchbase. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.crunchbase.com/organization/influitive-e9ec> (дата звернення: 09.03.2026).

34. Kahneman D., et al. A Survey Method for Characterizing Daily Life Experience: The Day Reconstruction Method. *Science*. 2004. № 306. P. 1776–1780. DOI: 10.1126/science.1103572.
35. Kahoot! Crunchbase. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.crunchbase.com/organization/kahoot-> (дата звернення: 09.03.2026).
36. Kamath K. Gamification Trends in 2025 – Packed with Tips and Ideas You Can Use. Eidesign. URL: <https://www.eidesign.net/gamification-trends-in-2025-packed-with-tips-and-ideas-you-can-use/> (дата звернення: 04.03.2026).
37. Khodabandelou R., Roghanian P., Gheysari H., Amoozegar A. A systematic review of gamification in organizational learning. *The Learning Organization: An International Journal*. 2023. № 30 (2). P. 251–272. DOI: <https://doi.org/10.1108/TLO-05-2022-0057>.
38. Khodabandelou R., Roghanian P., Gheysari H., Amoozegar A. A systematic review of gamification in organizational learning. *The Learning Organization: An International Journal*. 2023. № 30 (2). P. 251–272. DOI: <https://doi.org/10.1108/TLO-05-2022-0057>.
39. Kitheka J. Emerging Trends in Gamification: Key Statistics and Market Insights for 2025. BeeLiked. URL: <https://www.beeliked.com/blog/gamification-market-trends-2025> (дата звернення: 04.03.2026).
40. Magioli Sereno M., Ang H. B. The impact of gamification on training, work engagement, and job satisfaction in banking. *International Journal of Training and Development*. 2024. № 28 (3). P. 362–384. DOI: <https://doi.org/10.1111/ijtd.12324>.
41. Mahyideen J. M., et al. Gamifying economics education: A new frontier in teaching innovation. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*. 2025. P. 3368–3375. DOI: <https://doi.org/10.47772/IJRISS>.
42. Masternak W. Best gamification software: Compare top tools for loyalty and engagement (2025). Open Loyalty. URL: <https://www.openloyalty.io/insider/best-gamification-software> (дата звернення: 09.03.2026).

43. Mohanty S., Christopher B. P. The Role of Gamification Research in Human Resource Management: A PRISMA Analysis and Future Research Direction. *Sage Open*. 2024. № 14 (2). DOI: <https://doi.org/10.1177/21582440241243154>.
44. Rahiman H. U., Kodikal R., Suresh S. Game on: Can gamification enhance productivity? *F1000Research*. 2023. № 12. P. 818–844. DOI: <https://doi.org/10.12688/f1000research.131579.2>.
45. Reynolds T. J., Olson J. C. Understanding consumer decision making: The means-end approach to marketing and advertising strategy / eds. *Psychology Press*, 2001. 466 p.
46. Ribeiro C., Fernandes I., Portela F. Toward an Enterprise Gamification System to Motivate Human Resources in IT Companies. *Information*. 2024. № 15 (1). DOI: <https://doi.org/10.3390/info15010026>.
47. Rodrigues L. F., Oliveira A., Rodrigues H. Main gamification concepts: A systematic mapping study. *Heliyon*. 2019. № 5 (7). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2019.e01993>.
48. Sam-Epelle I., Olayinka O., Jones P. The Evolution of Enterprise Gamification in the Digital Era and the Role of Value-Based Models. *Sustainability*. 2022. № 14 (15). DOI: <https://doi.org/10.3390/su14159251>.
49. Scholz T., Uebach C. Making gameful work work: The gamification of strategic human resource management. *55th Hawaii International Conference on System Sciences*. 2022. P. 6994–7003.
50. Sharma W., et al. Game on! A state-of-the-art overview of doing business with gamification. *Technological Forecasting and Social Change*. 2024. № 198. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2023.122988>.
51. Sheth J. N., Newman B. I., Gross B. L. Why we buy what we buy: A theory of consumption values. *Journal of business research*. 1991. № 22 (2). P. 159–170. DOI: [https://doi.org/10.1016/0148-2963\(91\)90050-8](https://doi.org/10.1016/0148-2963(91)90050-8).
52. Sorrentino L., Helgeson N., Danielson B. The seven principles of a successful gamification program. BI WORLDWIDE. URL:

<https://www.biworldwide.com/our-work/blog/the-seven-principles-of-a-successful-gamification-program/> (дата звернення: 22.02.2026).

53. Spinify. Crunchbase. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.crunchbase.com/organization/spinify> (дата звернення: 09.03.2026).
54. Van der Heide A., Želinský D. ‘Level up your money game’: an analysis of gamification discourse in financial services. *Journal of Cultural Economy*. 2021. № 14 (6). P. 711–731. DOI: <https://doi.org/10.1080/17530350.2021.1882537>.
55. Wang Y. F., Hsu Y. F., Fang K. The key elements of gamification in corporate training–The Delphi method. *Entertainment Computing*. 2022. № 40. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.entcom.2021.100463>.
56. Yeti. The Role of Gamification in Human Resource Development: A Systematic Review. *Management Studies and Business Journal (PRODUCTIVITY)*. 2024. № 1 (7). P. 1102–1119. DOI: <https://doi.org/10.62207>.
57. Zhang X., Wang J., Zhu Y., Ding Z. Gamified human resource management as a driver of employee engagement through intrinsic motivation. *Frontiers in psychology*. 2026. № 16. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1746973>.
58. Zhang X., Wang J., Zhu Y., Ding Z. Gamified human resource management as a driver of employee engagement through intrinsic motivation. *Frontiers in psychology*. 2026. № 16. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1746973>.